

สัญญาเลขที่ ๖๒.๑๖.(ก)(๓๙๙)/๖๖/๒๕๖๔

สัญญารับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม

สัญญานี้ทำขึ้น ณ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ เลขที่ ๑๙๖ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่างสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ โดย

นางสาววิภารัตน์ ดีอ่อง
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ รักษาการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า “ผู้ให้ทุน” ฝ่ายหนึ่ง กับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๑๕๖ หมู่ที่ ๕ ถนน แขวง/ตำบล พลายชุมพล เขต/อำเภอ เมืองพิษณุโลก จังหวัด พิษณุโลก โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชุมพล เสมอพันธ์

ตำแหน่ง รักษาการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า “ผู้รับทุน” อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่ผู้รับทุนเป็นผู้ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากผู้ให้ทุน เพื่อรับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมตามแนวทางและหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานเพื่อการวิจัยและส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจึงได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ผู้ให้ทุนตกลงให้ทุนและผู้รับทุนตกลงรับทุนอุดหนุนเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม เรื่อง/โครงการ การยกระดับมาตรฐานการผลิตไก่เหลืองหางขาว เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรในจังหวัดพิษณุโลก เป็นจำนวนเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท (เก้าแสนบาทถ้วน) ตามโครงการรับทุนอุดหนุนเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมของผู้รับทุนที่ได้รับอนุมัติจากผู้ให้ทุนแล้วดังปรากฏในผนวก ๑ แนบท้ายสัญญา ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “โครงการ”

ผู้รับทุนจะต้องทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมตามสัญญานี้ให้เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลา () ปี ๑๒ (สิบสอง) เดือน นับแต่วันลงนามในสัญญานี้

หากผู้รับทุนมีเงินอุดหนุนเหลือจากการดำเนินโครงการตามสัญญา ผู้รับทุนจะต้องนำเงินอุดหนุนที่เหลือดังกล่าวมามอบคืนให้แก่ผู้ให้ทุน ภายใน ๓๐ (สามสิบ) วัน นับแต่การดำเนินโครงการตามสัญญาสิ้นสุดลง

ข้อ ๒. การเบิกเงินอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากผู้ให้ทุน ผู้รับทุนมีสิทธิเบิกเงินอุดหนุนเป็นงวด ๆ ตามงบประมาณโครงการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ให้ทุน โดยผู้ให้ทุนจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับทุนเป็นงวด ๆ ดังนี้

๒.๑ เงินอุดหนุนจำนวน ๓๔๒,๐๐๐ บาท (สามแสนสี่หมื่นสองพันบาทถ้วน) เมื่อผู้รับทุนได้ส่งเอกสารประกอบ ดังนี้

แบบเสนอโครงการ

ประกอบโครงการเสนอขอทุนทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อการพัฒนา “ไก่พื้นเมือง และไก่ลูกผสมพื้นเมือง” สู่อิงพาณิชย์ ของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๑. ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การยกระดับมาตรฐานการผลิตไก่เหลืองหางขาว เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรในจังหวัดพิษณุโลก

(ภาษาอังกฤษ) Exaltation of Production Standard for White Tail-yellow Chicken to Increase Economic Value and Create the Strong Farmer in Phitsanulok Province

๒. คำสำคัญ (Keyword) ไก่เหลืองหางขาว มูลค่าทางเศรษฐกิจ ยกระดับมาตรฐาน

ส่วน ก: องค์ประกอบของข้อเสนอโครงการ

๑. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ไก่เหลืองหางขาวหรือไก่ชนนเรศวร เป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นสัตว์อัตลักษณ์และที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก โดยเป็นสัตว์ที่ได้รับการยอมรับและแพร่หลายทั่วไป ซึ่งมีหลักฐานอ้างอิงเป็นตำนาน พงศาวดาร และประวัติศาสตร์มากกว่า ๔๐๐ ปี ว่าสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงโปรดไก่เหลืองหางขาวมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ พระองค์ทรงนำไก่เหลืองหางขาวไปจากจังหวัดพิษณุโลก ไปชนชนะไก่ชนของพระมหาอุปราชาที่ประเทศพม่า สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยมาช้านาน คนไทยจึงให้สมญานามว่า “ไก่เหลืองหางขาว ไก่เจ้าเลี้ยง” หรือ “ไก่เหลืองหางขาว พระเจ้าห้าพระองค์” ซึ่งเป็นไก่สกุลสูง มีลักษณะสวยและสง่างามดุขดงพญาราชสีห์ และได้มีการสืบค้นหาลักษณะไก่ชนของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชจากหลักฐานดังกล่าว (นิสิต, ๒๕๕๘) ซึ่งลักษณะของไก่เหลืองหางขาวที่ตรงตามมาตรฐานสายพันธุ์หรือเรียกว่า อุดมทัศน์ (Standard of Perfection) ที่ได้ทำการรวบรวมจากผู้เชี่ยวชาญด้านไก่เหลืองหางขาวของจังหวัดพิษณุโลก (นิสิต, ๒๕๕๘; ปรีชา, ๒๕๕๖; สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก, ๒๕๕๘) ได้แก่ หน้าหงอนบางกลางหงอนสูง สร้อยระย้า หน้านกยูง สร้อยคอ สร้อยปีก และสร้อยหลังเป็นสีเหลือง สีปาก ลูกตา กลัดแข็ง กลัดนิ้ว และเดือยเป็นสีเหลืองอมขาว และมีกลัดลักษณะพิเศษที่นิ้วเท้า คือ เสือซ่อนเล็บ เหน็บไน ไชบาดาล กลัดพลาญศัตรู และยังมีลักษณะที่แตกต่างจากไก่เหลืองหางขาวโดยทั่วไป คือ มีพระเจ้าห้าพระองค์เป็นหย่อมขนสีขาว ๕ แห่ง ได้แก่ บริเวณหัวหลังหงอน บริเวณหัวปีกทั้ง ๒ ข้าง และบริเวณข้อขาทั้ง ๒ ข้าง นอกจากนี้ยังมีสร้อยใต้ปีกทั้ง ๒ ข้าง เรียกว่า สร้อยสังวาลและมีบัวคว่ำบัวหงาย คือ มีขนลักษณะคล้ายสร้อยขึ้นบนและล่างรอบทวาร

ปัจจุบันการตลาดราคาของไก่เหลืองหางขาวที่มีลักษณะเฉพาะตรงตามมาตรฐานสายพันธุ์ของจังหวัดพิษณุโลกนั้น มีมูลค่าค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับไก่สายพันธุ์อื่นๆ โดยราคาเฉลี่ยตัวละ ๔๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท (ปรีชา, ๒๕๕๘) แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันไก่เหลืองหางขาวที่มีลักษณะตรงตามมาตรฐานสายพันธุ์มีจำนวนประชากรลดลง และได้เกิดพันธุ์ลูกผสมและการกลายพันธุ์เป็นจำนวนมาก โดยมีการผสมข้ามสายพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณให้เพียงพอแก่การบริโภคและเป็นแหล่งรายได้ นอกจากนี้ยังมีการวางแผนผสมพันธุ์ที่ไม่ถูกต้อง โดยมีการผสมกันในสายสัมพันธ์เดียวกัน และเกิดเลือดชิด (Inbreeding) ทำให้ลักษณะที่แสดงออกมาของลูกไก่รุ่นหลัง

อ่อนแอ และมีลักษณะด้อยลง ส่งผลให้การอนุรักษ์สายพันธุ์ไก่เหลืองหางขาวมีจำนวนลดลง แม้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก จะมีการส่งเสริมให้มีการเลี้ยงแต่ยังมีปริมาณน้อย ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาโรคระบาด การจัดการที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ทำให้เกิดความสูญเสียมาก นอกจากนี้เกษตรกรไม่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านพันธุกรรม การจัดการฟาร์มหรือรูปแบบการเลี้ยง เป็นต้น จากปัญหาที่กล่าวมาเกษตรกรยังคงต้องการองค์ความรู้ที่ถูกต้อง และเหมาะสมเพื่อนำไปพัฒนาการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาวทั้งในด้านลักษณะที่ตรงตรงตามมาตรฐานสายพันธุ์ของจังหวัดพิษณุโลก การเพิ่มอัตราการผลิตหรือการขยายพันธุ์ การป้องกันกำจัดโรคให้เพียงพอกับความต้องการในด้านการผลิตอาหารและการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่นๆ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเลี้ยงให้ดีขึ้น และที่สำคัญเป็นการเพิ่มมูลค่าของไก่เหลืองหางขาว ซึ่งเมื่อมีการผลิตไก่เหลืองหางขาวที่มีลักษณะ ตรงตามมาตรฐาน และอุดมทัศนียภาพที่กำหนด ย่อมมีลักษณะที่ตรงกันข้ามโดยในส่วนนี้สามารถนำมาผลิตในการจำหน่ายเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริโภคและการแปรรูปต่อไป จะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มอีกช่องทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตามเมื่อมีการส่งเสริมและพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ควรมีการยกระดับของมาตรฐานการผลิตในการเลี้ยงของเกษตรกรให้มีระบบการผลิตที่มีมาตรฐาน และมีการส่งเสริมด้านการตลาดด้วยเช่นกัน ซึ่งจะให้มีโอกาสในการเข้าสู่ตลาดและมีช่องทางจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยด้านการตลาดและความความต้องการไก่เหลืองหางขาวที่มีปริมาณมากในต่างประเทศ ประกอบด้วย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นต้น โดยจะมีพ่อค้าที่เป็นนายหน้าในประเทศไทยรับซื้อจำนวนมากและส่งออกต่างประเทศ ทำรายได้เข้าประเทศเพิ่มขึ้น (ปรีชา, ๒๕๕๘) ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีมีการให้การรับรองมาตรฐานการเลี้ยง ในขณะที่การเลี้ยงไก่เนื้อและไก่ไข่มีมาตรฐานครบวงจรแล้ว โดยคาดว่าฟาร์มไก่เหลืองหางขาวเกษตรกรรายย่อยจะพัฒนาระบบการผลิตเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มอย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าและการตลาด ช่วยเพิ่มมูลค่าการจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และสามารถรักษาสายพันธุ์ที่มีลักษณะดีของไก่เหลืองหางขาวไว้อย่างยั่งยืนให้คงอยู่เป็นเป็นสัตว์ปีกอัตลักษณ์ประจำเมืองพิษณุโลก สร้างชื่อเสียงให้จังหวัด เป็นสินค้าเกษตรที่สร้างอาชีพและรายได้ให้ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตามส่วนลักษณะที่ไม่ตรงตามมาตรฐานนั้น สามารถนำไปจำหน่ายเพื่อการบริโภคและแปรรูปต่อไป ซึ่ง ๒ ช่องทางของการจำหน่ายไม่ว่าจะเป็นการผลิตไก่เหลืองหางขาวที่ตรงตามมาตรฐานสายพันธุ์และไม่ตรงตามมาตรฐานสายพันธุ์เป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรที่จะยกระดับมาตรฐานการผลิตไก่เหลืองหางขาวของเกษตรกรในจังหวัดพิษณุโลกจากผู้ผลิตสู่ผู้เชี่ยวชาญในการผลิต เพื่อรองรับกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ในอนาคตต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเพิ่มจำนวนการผลิตไก่เหลืองหางขาวตรงตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างมีส่วนร่วมกับเกษตรกร
- ๒.๒ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่ (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ การผลิตอาหารและการจัดการที่ลดต้นทุน การป้องกันและรักษาโรค และการตลาด เป็นต้น
- ๒.๓ เพื่อยกระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวในการเข้าสู่มาตรฐานการผลิต เช่น ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) หรือ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP เพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีศักยภาพในการขยายผลเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบต่อไป
- ๒.๔ เพื่อสร้างช่องทางการจำหน่ายและการสื่อสารการตลาดของไก่เหลืองหางขาว

๓. การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง

ไก่พื้นเมือง (Native Chickens) เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญในชุมชนและท้องถิ่นให้ประชาชนไทยมานาน นอกจากนี้การเลี้ยงไก่พื้นเมืองยังเป็นทางเลือกอาชีพสำหรับเกษตรกรรายย่อย เนื่องจากใช้เงินลงทุนน้อย ดูแลจัดการง่าย ทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และทนต่อการเป็นโรคได้ดี ซึ่งปรีชา (๒๕๕๘) ได้รายงานไว้ว่าโดยทั่วไปเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองไว้บริโภคภายในครัวเรือน หากมีมากพอจึงจำหน่ายเป็นรายได้แบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยลักษณะที่สวยงามและมีนิสัยที่รักการต่อสู้ ไก่พื้นเมืองจึงถูกนำมาเลี้ยงด้วยวัตถุประสงค์อื่นๆ เป็นการเลี้ยงเพื่อเพิ่มมูลค่า ได้แก่ การเลี้ยงเป็นไก่สวยงามเพื่อการประกวด และการเลี้ยงไว้ต่อสู้เชิงกีฬา ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของชาวนบพไทยในอดีต หลังจากเสร็จจากการทำไร่ทำนา ตามคำกล่าวที่ว่า “ชาวนบพไทยเสร็จจากไร่นา ก็มากัดปลาไก่” ในปัจจุบันการเลี้ยงไก่เพื่อนำไปตีหรือชนมีข้อจำกัดมากมายทั้งในด้านกฎหมาย ด้านการยอมรับของสังคม รวมทั้งข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายสัตว์ไปรวมกันตามสนามชนไก่หรือบ่อน แต่การเลี้ยงไก่เพื่ออนุรักษ์สายพันธุ์ โดยการประกวดไก่ตามลักษณะมาตรฐานและอุดมทัศน์ที่กำหนด มีแนวโน้มสูงขึ้น ตลาดมีความต้องการสูง ได้รับความนิยมทั้งในประเทศและต่างประเทศ (แถบตะวันออกกลาง) ทำให้ไก่พื้นเมืองไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๑๐๐-๑,๐๐๐ เท่า อีกทั้งยังเป็นผลิตภัณฑ์ในภาพรวมของประเทศ คือ เป็นการอนุรักษ์สายพันธุ์ไก่พื้นเมืองไทยดั้งเดิมให้คงอยู่ ไม่เกิดการปนเปื้อนของสายเลือดจนหาลักษณะเดิมไม่ได้ จึงสามารถเลี้ยงเป็นอาชีพได้อย่างมั่นคง เป็นสัตว์เอกลักษณ์ประจำถิ่นหลายพื้นที่ในประเทศไทย เช่น เหลืองหางขาว (พิษณุโลก) ประดู่หางดำ (สุโขทัย) แสมดำ (พิจิตร) เขียวหางดำ (อุตรดิตถ์และฉะเชิงเทรา) เทาหางขาว (ตาก) ต่าง (แพร่) และแดง (อุดรธานี) เป็นต้น อย่างไรก็ตามในการเพิ่มมูลค่าไก่พื้นเมือง มี ๒ รูปแบบ คือ

๑. การประกวด เป็นการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงอนุรักษ์ (ไก่โก้) เพื่อคัดเลือกตัวที่มีลักษณะดีตามมาตรฐานพันธุ์หรืออุดมทัศน์ที่กำหนด โดยใช้ลักษณะทางเศรษฐกิจและลักษณะตามภูมิปัญญาไทยโบราณเป็นตัวชี้วัด ได้แก่ สายพันธุ์เหลืองหางขาว ประดู่หางดำ เขียวหางดำแดง ชี ต่าง เทา และลาย เป็นต้น การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงอนุรักษ์ (ไก่โก้) ต้องคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ตามมาตรฐานและอุดมทัศน์ของแต่ละสายพันธุ์ ผู้เลี้ยงควรนำไก่เข้าประกวดบ่อยๆ เพื่อให้เห็นจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง แล้วนำมาปรับปรุงตามที่คณะกรรมการพิจารณาและเสนอแนะ รวมทั้งควรพัฒนาสายพันธุ์ตามคู่มือมาตรฐานสายพันธุ์ที่กำหนดไว้แล้ว การเพิ่มมูลค่าแบบนี้ นอกจากเป็นการรักษาสายพันธุ์ดีไก่พื้นเมืองไทย ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพแล้ว ยังเป็นการรักษาภูมิปัญญาไทยที่ว่า “ไก่งามตามตำรามักเป็นไก่เก่งเสมอ” ตามคำกล่าวที่ว่า “เพิ่มมูลค่าให้ไก่บ้าน สืบสานภูมิปัญญาไทย นำรายได้สู่ครัวเรือน” ตลาดไก่ประกวดที่สำคัญในต่างประเทศ ได้แก่ คูเวต บาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นต้น ราคาตัวละ ๔๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท แหล่งซื้อขายไก่ประกวดหรือไก่อนุรักษ์ที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย พิจิตร อุตรดิตถ์ อัญญา ฉะเชิงเทรา นครปฐม สุพรรณบุรี สิงห์บุรี และราชบุรี เป็นต้น

๒. การแข่งขันหรือการประลอง เป็นการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงกีฬา (ไก่เก่ง) เพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ การชนไก่มีมาแต่โบราณแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ถือว่าเป็นกีฬาในวังของชนชั้นสูง ไก่ชนจึงมีความเกี่ยวพันกับพระมหากษัตริย์ไทยหลายพระองค์ เช่น ไก่เหลืองหางขาวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ไก่เขียวพาลักับพระยาพิชัยดาบหัก และไก่ประดู่แสมดำกับพระเจ้าเสือ เป็นต้น การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงกีฬา (ไก่เก่ง) จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับขั้นเชิงการต่อสู้ของไก่พื้นเมืองแต่ละสายพันธุ์ แต่ละแห่งหรือแต่ละภูมิภาค ผู้เลี้ยงมักเสาะแสวงหาสายพันธุ์ที่มีประวัติดี ตีเก่ง มาเป็นพ่อ-แม่พันธุ์ประจำฟาร์ม บางครั้งจำเป็นต้องผสมพันธุ์แบบเลือดชิด เพื่อรักษาสายพันธุ์ดีเอาไว้ เรียกว่า “ผสมลงเหล่า” ส่วนตัวที่มีลักษณะไม่ดีก็นำไปเป็นไก่บริโภคหรือไก่แกงต่อไป ไก่ที่ชนะการ

ต่อสู้อาจมีราคาเพิ่มขึ้นตามจำนวนครั้งของการชนะคู่ต่อสู้ในแต่ละครั้ง การเพิ่มมูลค่าจากชั้นเชิงการต่อสู้ ผู้เลี้ยงต้องมีความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์ตามภูมิปัญญาไทยแต่โบราณ ที่ดูลักษณะภายนอกและพฤติกรรมของไก่พื้นเมืองแล้วคัดเลือกไว้เป็นไก่ชน โดยกำหนดลักษณะพึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ตามคำบอกเล่า ความเชื่อ และประสบการณ์ที่มีมาแต่โบราณ จนกลายเป็นตำราหรือตำนานเล่าขานสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

การเลี้ยงไก่แบบเพิ่มมูลค่าจากชั้นเชิงต่อสู้ นอกจากจะมีตลาดแพร่หลายในประเทศ (เขตชนบท) แล้วตลาดต่างประเทศก็นิยมไก่ชนจากประเทศไทย เพราะมีชั้นเชิงการต่อสู้หลายรูปแบบ ฉลาด ไหวพริบดี อุดทน โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น ส่วนใหญ่ส่งออกแบบไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยไปพักที่มาเลเซีย ก่อน ราคาตัวละ ๑๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท จึงสามารถนำเงินตราเข้าประเทศได้ปีละหลายล้านบาท ดังคำกล่าวที่ว่า “เลี้ยงไก่กีฬา รักษาเมล็ดชาติ มีตลาดแน่นอน” แหล่งซื้อขายไก่ชนหรือไก่เชิงที่สำคัญ ได้แก่ ลำพูน (ป่าก่อย) สุโขทัย พิษณุโลก ชัยนาท สิงห์บุรี สุพรรณบุรี ทรราช จันทบุรี กรุงเทพฯ นครราชสีมา และภาคใต้ตอนล่าง

นอกจากนี้ปรีชา (๒๕๕๖) ได้กล่าวไว้ว่ารูปแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง สามารถเลี้ยงเป็นอาชีพได้ ตามแนวทาง ๓ ด้าน ดังนี้

๑. การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงเศรษฐกิจ ไก่พื้นเมืองไทยเป็นสัตว์ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีความสามารถในการปรับตัวและอยู่รอดในสภาพความเป็นอยู่ของประเทศไทยได้ดี ทั้งอุณหภูมิ อากาศ ภูมิประเทศ และสภาพแวดล้อมทั่วไปที่เป็นธรรมชาติ จึงเลี้ยงง่าย ตายยาก พักใจเองได้ ให้ออกกอก เลี้ยงลูกเก่ง เนื้อมีรสชาติดี เป็นที่ต้องการของตลาด ร้อยละ ๙๕ ของไก่พื้นเมืองไทย นำมาบริโภคเป็นอาหารในครัวเรือน สร้างเศรษฐกิจในชุมชนหมู่บ้าน โดยไม่ต้องพึ่งพาจากภายนอก ไก่พื้นเมืองที่เลี้ยงรูปแบบนี้จึงเน้นการเลี้ยงรอด ให้ออกกอก โตเร็ว รูปร่างใหญ่ ขายได้ราคาดี การจัดการการเลี้ยงดูต้องให้ไก่ได้คุ้ยเขี่ยหากินเอง กินปลวก และแมลงในดิน เป็นต้น ทำให้ไก่มีสุขภาพแข็งแรง เนื้อแน่น รสชาติอร่อย ขายได้ราคาดี และเป็นที่ต้องการของตลาด การเลี้ยงไก่รูปแบบนี้เรียกกันทั่วไปว่า “ไก่แกง” หรือ “ไก่กิโล”

๒. การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงอนุรักษ์ ไก่พื้นเมืองไทยประกอบด้วยหลายสายพันธุ์ ได้แก่ เหลืองหางขาว ประดู่หางดำ เขียวหางดำ แดง เทา ลาย และซี เป็นต้น ในแต่ละสายพันธุ์จะมีลักษณะประจำพันธุ์ที่โดดเด่นแตกต่างกันไปตามมาตรฐานและอุดมทัศน์ที่กำหนดไว้ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองรูปแบบนี้จะต้องคัดเลือกสายพันธุ์ โดยห้ามผสมข้ามสายพันธุ์เด็ดขาด ตัวที่ลักษณะดีตามสายพันธุ์จะได้รับคัดเลือกนำเข้าประกวดเป็นไก่อนุรักษ์ เพื่อใช้เป็นพ่อพันธุ์ปรับปรุงพันธุ์รักษาสายพันธุ์ต่อไป ไก่พื้นเมืองที่ชนะเลิศการประกวดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ ๑๐-๑,๐๐๐ เท่าของราคาไก่พื้นเมืองทั่วไป เช่น ไก่พื้นเมืองทั่วไปราคาโลกรั่มละ ๗๐-๘๐ บาท หรือตัวละ ๑๘๐-๒๐๐ บาท แต่หากเป็นไก่ที่ชนะเลิศการประกวดสายพันธุ์รางวัลถ้วยพระราชทาน อาจมีราคาสูงถึงตัวละ ๒๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐ บาท เช่น ไก่ชนนเรศวรจากจังหวัดพิษณุโลก ไก่ประดู่หางดำจากจังหวัดสุโขทัย ไก่เขียวหางดำจากจังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดอุดรธานี หรือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น การเลี้ยงไก่รูปแบบนี้เรียกว่า “ไก่โก้” หรือ “ไก่ประกวด”

๓. การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงกีฬา ไก่พื้นเมืองไทยมีนิสัยชอบต่อสู้ จึงเป็นเหตุให้คนนำมาเลี้ยงไว้เพื่อชนหรือตีกันเป็นกิจกรรมยามว่างงานในอดีต ดังโบราณว่า “เสรีจจากไร่นามากัดปลา ตีไก่” แต่ปัจจุบันการเลี้ยงไก่พื้นเมืองรูปแบบนี้ได้รับการพัฒนาจนเป็นอาชีพหลัก อาชีพรอง หรืออาชีพเสริม โดยเฉพาะเลี้ยงไก่แล้วคัดเลือกตัวที่มีลักษณะชั้นเชิงต่อสู้มาฝึกฝนให้แข็งแกร่งแล้วนำไปขายหรือไปชน (ตี) ในสนามแข่งขัน การเลี้ยงไก่รูปแบบนี้เรียกว่า “ไก่แกง” หรือ “ไก่กีฬา” หรือ “ไก่ตี” การเลี้ยงไก่รูปแบบนี้เป็นการเลี้ยงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอีกทางหนึ่งจากการแข่งขัน

เพื่อคัดเลือกตัวที่มีฝีมือ (เท้า) ขึ้นแข่งต่อสู้ มูลค่าจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนครั้งที่ชนะในการต่อสู้ เช่น ราคาอาจเพิ่มขึ้นครั้งละ ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท/การชนะ ๑ ครั้ง ถ้าชนะ ๗ ครั้ง อาจมีราคาถึง ๗๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการพัฒนาสายพันธุ์ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองว่าเลี้ยงรูปแบบใด หากเลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือน หรือขายเป็นเนื้อ (พวกไก่แกง) จำเป็นต้องเน้นไก่ที่มีรูปร่างใหญ่ ออกเต็ม น่องเต็ม น้ำหนักมาก ไม่จำกัดสีหรือสายพันธุ์ การเลี้ยงลักษณะนี้มักเลี้ยงปล่อยให้เลี้ยงลูกเองและหากินเอง โดยกักบริเวณไว้ในคอกหรือเล้าที่แข็งแรงป้องกันสัตว์ร้าย กันแดด กันลม กันฝนได้ ให้แม่ไก่พาลูกไก่ออกคุ้ยเขี่ยอาหารแล้วเสริมอาหารผสมบ้าง โดยเฉพาะช่วงไก่เล็กแต่พอโตขึ้นต้องฝึกให้กินอาหารตามธรรมชาติ เสริมข้าวเปลือก และพืชผักสีเขียวหรือผลไม้สุก เป็นต้น การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงอนุรักษ์ (พวกไก่โก้) ต้องคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ตามมาตรฐานและอุดมทัศน์ของแต่ละสายพันธุ์ ผู้เลี้ยงควรนำไก่เข้าประกวดบ่อยๆ เพื่อให้เห็นจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง แล้วนำมาปรับปรุงตามที่คณะกรรมการพิจารณาและเสนอแนะ รวมทั้งควรพัฒนาสายพันธุ์ตามคู่มือมาตรฐานสายพันธุ์ที่กำหนดไว้แล้ว ส่วนการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงกีฬา (พวกไก่แกง) จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับชั้นเชิงการต่อสู้ของไก่พื้นเมืองแต่ละสายพันธุ์ แต่ละแห่งหรือแต่ละภูมิภาค ผู้เลี้ยงมักเสาะแสวงหาสายพันธุ์ที่มีประวัติดี ดีเก่ง มาเป็นพ่อ-แม่พันธุ์ประจำฟาร์ม บางครั้งจำเป็นต้องผสมพันธุ์แบบเลือดชิด เพื่อรักษาสายพันธุ์ดีเอาไว้ เรียกว่า “ผสมลงเหล่า” ส่วนตัวที่มีลักษณะไม่ดีก็นำไปเป็นไก่บริโภคหรือไก่แกงต่อไป

สำหรับปัญหาอุปสรรคและผลกระทบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ซึ่งการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรรายย่อยเป็นการเลี้ยงปล่อยหลังบ้านเป็นส่วนใหญ่ บางรายไม่มีคอกหรือโรงเรือนให้ได้พักอาศัย ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของชาวชนบทไทย เลี้ยงเป็นอาชีพเสริม เพื่อการบริโภคในครัวเรือน หากมีเหลือจะขายให้เพื่อนบ้านใกล้เคียง บางตัวมีความแข็งแรงเป็นนักต่อสู้ก็จะคิดไว้เป็นไก่กีฬาหรือไก่ชนหลังฤดูเก็บเกี่ยว จึงไม่หวังผลทางการค้า เพื่อสร้างรายได้เชิงธุรกิจ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรรายย่อย มีปัญหาอุปสรรค ๔ ด้านใหญ่ๆ ดังนี้

๑. ปัญหาการป้องกันโรคระบาด เป็นปัญหาที่มีมายาวนาน อันเนื่องมาจากรูปแบบการเลี้ยงเป็นแบบปล่อยธรรมชาติ จึงมีความเสี่ยงในการเกิดโรคระบาดได้ง่าย ขณะเดียวกันเกษตรกรยังไม่ให้ความสำคัญในการป้องกันโรคระบาดเท่าใดนัก ปัญหาไก่ตายถือว่าไม่ใช่เรื่องใหญ่เป็นธรรมชาติ ดังนั้นหากเกษตรกรปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงให้มีรั้วรอบขอบชิด มีคอกให้พักอาศัย กันแดด กันลม กันฝน รวมทั้งกันสัตว์เลี้ยงอื่นๆ ไม่ให้เข้ามาในคอกได้และใส่ใจในการใช้วัคซีนป้องกันโรค จะสามารถลดปัญหาต่างๆ ลงได้

๒. ปัญหาด้านการปรับปรุงพันธุ์ เกษตรกรรายย่อยมักปล่อยให้ไก่พื้นเมืองผสมพันธุ์กันตามธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ ผสมเลือดชิดทำให้รูปร่างขนาดเล็ก โตช้า ลูกไม่ดก อ่อนแอต่อโรคระบาดและไม่แข็งแรง เป็นต้น ผู้เลี้ยงจึงควรคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ลักษณะที่ดีไว้ทำพันธุ์ รวมทั้งหาตัวที่มีพันธุกรรมดีจากแหล่งอื่นเข้ามาปรับปรุงพันธุ์ ส่วนตัวที่ไม่ดี คัดออกเป็นไก่เนื้อ เพื่อการบริโภคหรือจำหน่ายเป็นรายได้เสริมต่อไป

๓. ปัญหาด้านการอนุรักษ์สายพันธุ์ รูปแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองกว่าร้อยละ ๙๐ เป็นการเลี้ยงเพื่อการบริโภค ส่วนที่เหลือเป็นการเลี้ยงเพื่อการกีฬา (ชนไก่) และเลี้ยงเพื่อประกวดสายพันธุ์ การเลี้ยงเพื่อการบริโภค มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ไก่ที่มีขนาดใหญ่ โตเร็ว ส่วนการเลี้ยงเพื่อเป็นไก่กีฬา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ไก่เก่งเชิงการต่อสู้ทั้ง ๒ รูปแบบ ไม่คำนึงในการรักษาสายพันธุ์ดั้งเดิมเอาไว้ จึงผสมข้ามสายพันธุ์ให้ได้ไก่ตามวัตถุประสงค์เท่านั้น มีเพียงการเลี้ยงเพื่อประกวดเท่านั้นที่เป็นการอนุรักษ์สายพันธุ์ตามอุดมทัศน์ให้คงอยู่ จึงไม่อาจผสมข้ามสายพันธุ์ได้ ได้แก่ สายพันธุ์เหลืองหางขาว ประดู่หางดำ เขียวหางไก่ ไก่แดง (นกแดง ทองแดง นกกรด) ไก่สี ไก่เทา ไก่ลาย และไก่ต่าง เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามการเลี้ยงไก่เพื่อการกีฬาและการประกวดก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม

อย่างมหาศาล ไก่ที่มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ อาจมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๑๐๐-๑,๐๐๐ เท่าได้ ขณะเดียวกันการเข้มงวดในการเคลื่อนย้ายไก่พื้นเมืองไปชนและไปประกวด จนไม่คล่องตัวก็มีผลต่อการอนุรักษ์สายพันธุ์ไปด้วย

๔. ปัญหาด้านการตลาด แม้ไก่พื้นเมืองจะมีราคาที่สูงกว่าไก่เนื้อทั่วไป แต่รูปแบบการผลิตของเกษตรกรไม่เอื้อต่อการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ เพราะพันธูกรรมของไก่พื้นเมือง ต้องเลี้ยงอาศัยธรรมชาติ เจริญเติบโตช้า ตลาดท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรมมีไม่มากนัก การเคลื่อนย้ายไก่จากแหล่งต่างๆ มารวมกันที่จุดขายเดียวจึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคระบาดได้ ทำให้ไม่คล่องตัวทั้งตลาดภายในและส่งออกต่างประเทศ (คณะทำงานฝ่ายจัดประชุมวิชาการและจัดเวทีเสวนาเกษตรกร, ๒๕๕๖)

อย่างไรก็ตามได้มีการวิเคราะห์ SWOT Analysis ไก่พื้นเมืองไว้ดังนี้

จุดแข็ง

๑. ผู้เลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ต้นทุนในการผลิตต่ำ
๒. มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ของตนเอง
๓. เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเลี้ยงไก่พื้นเมือง
๔. ความต้องการทางด้านตลาดมีจำนวนมาก
๕. สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยการผลิตไก่พื้นเมืองที่ดี
๖. ส่วนใหญ่เกษตรกรกำหนดราคาขายได้เอง
๗. เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเรียนรู้เทคนิคในการพัฒนาไก่พื้นเมืองของตนเอง

จุดอ่อน

๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย ยอมรับความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อการผลิตอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นอาชีพหลักได้ช้า
๒. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองขาดการรวมกลุ่ม ทำให้ยากต่อการควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิตและขาดการสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างการผลิตและการตลาด
๓. ยังมีการเกิดโรคระบาดในพื้นที่ ทำให้มีข้อจำกัดในการเลี้ยงและจำหน่ายสู่ท้องตลาด
๔. เกษตรกรยังขาดความรู้หรือทักษะในการใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่มาใช้เป็นอาหารสัตว์ได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า
๕. ขาดแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ขาดสถานที่ฆ่าสัตว์ปีกที่ได้มาตรฐาน และไม่มีตลาดรับซื้อไก่พื้นเมืองโดยตรง
๖. วัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ในสัตว์ปีกมีไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง

โอกาส

๑. มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์หลายชนิดที่เหลือจากการทำการเกษตรในพื้นที่ ที่สามารถนำมาปรับปรุงเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ได้
๒. ตลาดภายนอกมีความต้องการไก่พื้นเมืองที่มีคุณภาพที่มากขึ้น
๓. ประชาชนส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะดูแลสุขภาพมากขึ้น แต่มีไก่พื้นเมืองที่มีคุณภาพไม่เพียงพอ
๔. ราคาตลาดไก่พื้นเมืองมีแนวโน้มที่สูงขึ้น
๕. ความต้องการไก่พื้นเมืองมีมาก ทำให้สามารถส่งไก่พื้นเมืองเพื่อจำหน่ายได้หลากหลายรูปแบบ
๖. ความต้องการบริโภคไก่พื้นเมืองที่มีคุณภาพมีแนวโน้มสูงขึ้น

อุปสรรค

๑. การเกิดโรคระบาดหรือภัยพิบัติ
๒. คุณภาพเนื้อไก่พื้นเมืองยังไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาดเท่าที่ควร
๓. กฎหมายการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกยังไม่เอื้ออำนวยในการประกอบการ ยังขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้

กฎหมาย

๔. มีการลักลอบนำเข้าเนื้อสัตว์ปีก (ชิ้นส่วนไก่เถื่อน) เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งยังขาดมาตรการควบคุมปราบปรามที่ดีเท่าที่ควร

ปัจจุบันจากการรายงานสถิติข้อมูลของกรมปศุสัตว์ (๒๕๖๓) รายงานว่าประเทศไทยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง จำนวน ๒,๖๖๑,๗๖๓ ครัวเรือน และมีไก่พื้นเมือง จำนวน ๑๐๐,๑๓๐,๐๐๖ ตัว และในส่วนของจังหวัดพิษณุโลก ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ถึงเดือนมีนาคม) รายงานจำนวนประชากรของไก่พื้นเมือง เท่ากับ ๑,๖๘๑,๐๗๒ ตัว จากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง จำนวน ๔๔,๔๓๐ ราย นอกจากนี้จากการรายงานของกรมปศุสัตว์ (๒๕๖๓) รายงานจำนวนประชากรของไก่พื้นเมืองในจังหวัดพิษณุโลก ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ถึงเดือนมีนาคม) เท่ากับ ๑,๖๘๑,๐๗๒ ตัว จากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง จำนวน ๔๔,๔๓๐ ราย (อันดับที่ ๑ ของปศุสัตว์เขต ๖) ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากที่ผ่านมา แต่พันธุ์ไก่พื้นเมืองที่เลี้ยงมีหลายสายพันธุ์ เช่น ไก่พันธุ์ประดู่หางดำ ไก่พันธุ์เหลืองหางขาว ไก่พันธุ์แดง ไก่พันธุ์ซี และไก่พื้นเมืองลูกผสม เป็นต้น ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามพันธุ์ไก่พื้นเมืองที่เลี้ยงมีหลายสายพันธุ์ เช่น ไก่พันธุ์เหลืองหางขาว ไก่พันธุ์ประดู่หางดำ ไก่พันธุ์แดง ไก่พันธุ์ซี และไก่พื้นเมืองลูกผสม เป็นต้น แต่ไก่พื้นเมืองที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดพิษณุโลก คือ ไก่เหลืองหางขาว โดยไก่เหลืองหางขาวหรือไก่ชนนเรศวร เป็นไก่ที่มีถิ่นกำเนิดในจังหวัดพิษณุโลก ณ บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไก่เหลืองหางขาวเป็นไก่ประเภทเดียวที่ถูกจารึกไว้ในพงศาวดาร สมัยกรุงศรีอยุธยา ในประวัติศาสตร์ที่ครั้งหนึ่งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชสมัยทรงพำนักอยู่ในประเทศพม่า ได้ทรงนำไก่เหลืองหางขาวจากพิษณุโลก ซึ่งเป็นเมืองพระราชบิดาของพระองค์ไปชนกับไก่ของพระมหาอุปราช ไก่เหลืองหางขาวเป็นไก่ฉลาดปราดเปรียว อึด ทน เป็นไก่เชิงแปดกระบวนท่า ไก่เหลืองหางขาวจึงชนะไก่พม่ามาตลอด ครั้งหนึ่งไก่ไทยชนกับไก่พม่าหน้าพระที่นั่ง ไก่เหลืองหางขาวของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตีไก่เหลืองดอกหมากหางดำของพระมหาอุปราชาคอหักล้มลงและแพ้ ทำให้พระมหาอุปราชทรงอับอาย กล่าวแก่ว่า ไก่เชลยตัวนี้เก่งจริง สมเด็จพระนเรศวรมหาราชก็ทรงกล่าวตอบโต้ด้วยความภาคภูมิใจว่า "ไก่เชลยตัวนี้ชื่อว่าแต่จะตีอย่างกีฬาในวังเหมือนวันนี้เลย ตีพินันเอาบ้านเมืองกันก็ยิ่งได้" จากพระราชดำรัสที่ทรงกล่าวโดยไม่สะทกสะท้านและมั่นพระทัยในไก่เหลืองหางขาวของพระองค์ ทำให้พระมหาอุปราชทรงเกรงกลัว หาหนทางกลั่นแกล้งและกำจัด แต่ในที่สุดแล้วสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกอบกู้เอกราชจากพม่าได้ ไก่เหลืองหางขาวจึงมีชื่อเสียงในปัจจุบันเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "ไก่เจ้าเลี้ยง" และ "ไก่ชนนเรศวร" ทำให้ประชาชนชาวจังหวัดพิษณุโลกมีความภาคภูมิใจ และหวงแหนในสมบัติล้ำค่าทางประวัติศาสตร์นี้มาก และในระยะหลังไก่เหลืองหางขาว จะไม่นิยมนำไปชนหรือตี แต่จะนำไปประกวดความสวยงามในงานต่างๆที่ กรมปศุสัตว์จัดขึ้นหรือหน่วยงานท้องถิ่นเอง ทำให้คนหันกลับมาเลี้ยงและมีความต้องการมากขึ้น และราคาของไก่พันธุ์ดังกล่าวมีราคาสูงขึ้นด้วย โดยเริ่มที่ไข่ไก่ ถ้าพ่อแม่พันธุ์มีลักษณะตรงตามพันธุ์ ไข่ไก่จะขายฟองละ ๕๐-๑๐๐ บาท ไก่เล็กอายุ ๓ เดือน น้ำหนัก ๐.๘-๑ กิโลกรัม ราคา อยู่ที่ คู่ละ ๑,๐๐๐ บาท (ตัวผู้+ตัวเมีย) ไก่รุ่นอายุ ๖ เดือน ตัวผู้ ตัวละ ๓,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาท ตัวเมีย ตัวละ ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ บาท ส่วนพ่อไก่ที่อายุ ๑ ปี ตัวละ ๑๐,๐๐๐ ขึ้นไป ขึ้นอยู่กับความสวยงามของไก่และลักษณะที่ตรงตามพันธุ์กรรม ซึ่งต่างจากไก่ชนหรือ

ไก่ตีทั่วไป ที่ต้องมีผีเท้าต้องเก่งกาจ จึงจะขายได้ ทำให้ไก่เหลืองหางขาวมีความได้เปรียบทั้งในด้านราคาและความสวยงาม จึงเป็นที่ต้องการทั้งกลุ่มที่เลี้ยงไก่ และผู้ที่ประกอบธุรกิจต่างๆ เพื่อนำไปประดับบารมีและความเป็นสิริมงคล ในครอบครัว เพราะมีความเชื่อว่าไก่ดังกล่าวเป็นไก่เจ้าเลี้ยง จะนำแต่ความดี ความเจริญมาให้ และไม่มีปัญหาและอุปสรรคใดๆ (ณัฐมา และคณะ, ๒๕๕๙)

นอกจากนี้ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์ปีก (เดิมชื่อ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์กบินทร์บุรี) ได้รวบรวมไก่เหลืองหางขาวจากทุกพื้นที่ของประเทศไทย เพื่อนำมาผสมพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ ตามหลักวิชาการจนได้ไก่เหลืองหางขาวพันธุ์แท้ที่มีลักษณะตรงตามพันธุ์ โดยมีลักษณะประจำพันธุ์ คือ เพศผู้ มีสร้อยคอ สร้อยหลัง และสร้อยปีกสีเหลืองหรือเหลืองส้ม ขนลำตัวสีดำแซมกระขาว ขนหางสีดำแซมขาว ใบหน้าสีแดง หงอนถั่ว แข็งและปากสีเหลือง เพศเมีย มีปากเหลือง แข็งเหลือง ขนลำตัวสีดำ มีกระขาวเล็กน้อย (กลุ่มวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ, ๒๕๖๐) และมีลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ น้ำหนักแรกเกิด เพศผู้ ๓๐.๓๐ กรัม เพศเมีย ๒๙.๙๐ กรัม น้ำหนักส่งตลาดเมื่ออายุ ๑๖ สัปดาห์ เพศผู้ ๑,๓๑๑ กรัม เพศเมีย ๑,๐๘๐ กรัม ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร (FCR) ๓.๕ อัตราการตาย (Mortality) ๑.๕% อายุเมื่อให้ไข่ฟองแรก ๒๒๖ วัน น้ำหนักตัวเมื่อให้ไข่ฟองแรก ๑,๘๘๗ กรัม น้ำหนักไข่ฟองแรก ๓๖.๕๐ กรัม ผลผลิตไข่ ๘๓-๑๔๓ ฟอง/แม่/ปี (อุดมศรี และคณะ, ๒๕๕๐) และได้ขึ้นทะเบียนพันธุ์กับกรมปศุสัตว์ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ (วัฒนา และคณะ, ๒๕๖๐)

ในปัจจุบันไก่เหลืองหางขาวที่มีลักษณะตรงตามมาตรฐานสายพันธุ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนลดลง หาได้ยากมากขึ้น เริ่มสูญหายไปจากจังหวัดพิษณุโลก และได้เกิดพันธุ์ลูกผสมและการกลายพันธุ์เป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถแยกหรือระบุว่าเป็นสายพันธุ์ใดได้อย่างชัดเจน จึงทำให้เกิดความหลากหลายจากการผสมพันธุ์ต่างสายพันธุ์ (สุภาวดี, ๒๕๕๗; ผนวพรรณ และคณะ, ๒๕๕๙ก; ผนวพรรณ และคณะ, ๒๕๕๙ข; ปุณเรศวร์ และคณะ, ๒๕๕๘; อุษณีย์ภรณ์ และคณะ, ๒๕๖๐; รังสรรค์ และคณะ, ๒๕๕๙ก; รังสรรค์ และคณะ, ๒๕๕๙ค; รังสรรค์ และคณะ, ๒๕๕๙ง; สุภาวดี และคณะ, ๒๕๕๙ก; รังสรรค์ และคณะ, ๒๕๖๐; อุษณีย์ภรณ์ และคณะ, ๒๕๖๐ก; สุภาวดี และคณะ, ๒๕๖๑; Yaemkong and Tuan; ๒๐๑๖; Yaemkong and Tuan; ๒๐๑๙) โดยมีการผสมข้ามสายพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณให้เพียงพอแก่การบริโภคและเป็นแหล่งรายได้ แม้ว่าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก จะมีการส่งเสริมให้มีการเลี้ยง แต่ยังมีปริมาณน้อย ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาโรคระบาด การจัดการที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ทำให้เกิดความสูญเสียมาก นอกจากนี้ยังมีการวางแผนผสมพันธุ์ที่ไม่ถูกต้อง โดยมีการผสมกันในสายสัมพันธ์เดียวกัน และเกิดเลือดชิด (Inbreeding) ทำให้ลักษณะที่แสดงออกมาของลูกไก่รุ่นหลังอ่อนแอ และมีลักษณะด้อยลง ส่งผลให้การอนุรักษ์สายพันธุ์ไก่เหลืองหางขาวมีจำนวนลดลง นอกจากนี้เกษตรกรไม่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาสายพันธุ์กรรม การจัดการฟาร์มหรือรูปแบบการเลี้ยง (ปุณเรศวร์ และคณะ, ๒๕๕๙; รังสรรค์ และคณะ, ๒๕๕๙ข; มาริษา และคณะ, ๒๕๕๙; สุภาวดี และคณะ, ๒๕๕๙ข; วัฒนา และคณะ, ๒๕๖๐; อุษณีย์ภรณ์ และคณะ, ๒๕๖๐ข; เจนต์ และคณะ, ๒๕๖๑; สิริณยา และคณะ, ๒๕๖๑; สุทิวานนท์ และคณะ, ๒๕๖๑; Rattanapradit et al., ๒๐๑๖; Yaemkong et al., ๒๐๑๗; Yaemkong et al., ๒๐๑๘) จากปัญหาที่ได้กล่าวมาเกษตรกรต้องการองค์ความรู้เพื่อนำไปพัฒนาการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาวทั้งในด้านการเพิ่มอัตราการขยายพันธุ์ การป้องกันโรคให้เพียงพอกับความต้องการในด้านการผลิตอาหารและการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่นๆ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเลี้ยงให้ดีขึ้นได้

สำหรับเกษตรกรที่ทำการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาวที่มีลักษณะดีโดยเป็นการเลี้ยงในเชิงอนุรักษ์ ซึ่งราคาการจำหน่ายจะสูงกว่าช่องทางอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตามในส่วนของคุณลักษณะที่ไม่ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดนั้น เกษตรกร

ยังสามารถนำมาเลี้ยงเพื่อเป็นการกีฬาและการบริโภคต่อไปได้ ซึ่งในปัจจุบันราคาซื้อขายไก่พื้นเมืองสูงกว่าไก่เนื้อ หากระบบการผลิตมีมาตรฐานจะทำให้มีโอกาสในการเข้าสู่ตลาดและมีช่องทางจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าและการตลาดโดยเฉพาะโมเดิร์นเทรด ที่เริ่มมีความต้องการเนื้อไก่พื้นเมืองที่มีคุณภาพสูง รวมทั้งร้านอาหารพรีเมียมที่สามารถสร้างสรรค์เมนูพิเศษจากไก่พื้นเมืองเนื่องจากเนื้อนุ่มรสชาติอร่อย และยังผลักดันให้เกิดอุตสาหกรรมไก่พื้นเมืองอย่างเป็นทางการช่วยเพิ่มมูลค่าการจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และสามารถรักษาสายพันธุ์ลักษณะดีของไก่พื้นเมืองไทยไว้ได้อย่างยั่งยืน ที่สำคัญเป็นการเพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองด้วย อย่างไรก็ตามจากหลายงานวิจัย (อานวย และคณะ, ๒๕๕๒ และ Tang et al., ๒๐๐๙) พบว่าเนื้อไก่ที่ผู้บริโภคต้องการมากที่สุด คือ ไก่พื้นเมือง ร่องลงมา ได้แก่ ไก่ลูกผสมพื้นเมือง ไก่โต้ง และไก่เนื้อ ตามลำดับ โดยปัจจัยที่มีผลต่อการชอบเนื้อไก่พื้นเมืองมากเป็นอันดับ ๑ คือ รสชาติดี และความนุ่มนวลของเนื้อ สอดคล้องกับประเทศจีนที่นิยมบริโภคไก่พื้นเมือง เพราะรสชาติและความนุ่มนวลของเนื้อเช่นกัน นอกจากนี้ชูศักดิ์ และคณะ (๒๕๕๖) และอานวย และคณะ (๒๕๕๓) ได้ทำการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อเนื้อไก่พื้นเมือง (ซีท่าพระ และประดู่หางดำเชียงใหม่) พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อเนื้อไก่ซีท่าพระ ในด้านความนุ่มนวล กลิ่นหอมของไก่ขณะเคี้ยว และด้านรสชาติอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ส่วนความพึงพอใจโดยรวมมีมากถึงมากที่สุด ส่วนความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อเนื้อประดู่หางดำเชียงใหม่ ในด้านความนุ่มนวล และกลิ่นหอม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก สำหรับด้านรสชาติ และความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากถึงพึงพอใจมากที่สุดเช่นกัน จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเนื้อของไก่พื้นเมืองยังเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค เนื่องจากรสชาติอร่อย เนื้อนุ่มกว่าไก่เนื้อ และมีไขมันน้อย สามารถนำมาประกอบอาหารได้หลายอย่าง แต่มีราคาที่แพงกว่าไก่เนื้อที่เลี้ยงในฟาร์ม ซึ่งจากที่กล่าวมานี้จึงทำให้ไก่พื้นเมืองเป็นที่ต้องการของตลาดในปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น

จากที่กล่าวมาในปัจจุบันด้วยศักยภาพที่มีทั้งพันธุ์ไก่เหลืองหางขาวที่เป็นสัตว์อัตลักษณ์ของจังหวัดพิษณุโลก ความพร้อมของเกษตรกรผู้เลี้ยง ความต้องการทางด้านการตลาด และองค์ความรู้จากหลายหน่วยงานในพื้นที่ ดังนั้นการพัฒนาไก่เหลืองหางขาวเชิงอนุรักษ์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรจึงเป็นเรื่องที่ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมและพัฒนา เพราะเป็นสินค้าทางการเกษตรที่มีศักยภาพดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งมีผลกระทบน้อยจากภัยแล้งและเป็นอาชีพที่มีความยั่งยืน โดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถผลิตพันธุ์ได้เอง มีการใช้อาหาร และวิธีการเลี้ยงแบบท้องถิ่น บนพื้นฐานไก่เหลืองหางขาวที่ถูกพัฒนาให้สามารถอยู่ได้ในสภาพการเลี้ยงของเกษตรกรในจังหวัดพิษณุโลก ทำให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนมากขึ้นในอนาคต ยิ่งหากได้รับการสนับสนุนและนโยบายในการผลักดันที่ชัดเจน จะเป็นการสร้างโอกาสทั้งไก่เหลืองหางขาวและเกษตรกรผู้เลี้ยง เพราะจะทำให้มีอาชีพทางเลือกใหม่ที่มีสามารถตอบโจทย์ทางการตลาดได้หลากหลายช่องทาง ตั้งแต่รักษาสายพันธุ์ที่มีลักษณะดีและในส่วนที่มีลักษณะไม่ดีสามารถเข้าสู่ช่องทางการจำหน่ายในตลาดอื่นๆ ได้ไม่จำกัดการส่งเสริมเฉพาะทางด้านเดียวต่อไป

๔. ขอบเขตของการทำกิจกรรม

๔.๑ ความเชื่อมโยงกับโครงการที่ผู้เสนอขอรับทุนฯ เคยดำเนินการไว้แล้ว

เนื่องจากผ่านมามีความร่วมมือของหลากหลายหน่วยงานในท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญแตกต่างกันในหลากหลายศาสตร์ โดยได้บูรณาการร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาหลัก 3 สถาบันในจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่

มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก เครือข่ายผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองภาค 6 และชมรมอนุรักษ์ไก่พื้นเมือง ได้มีการพัฒนาความร่วมมือสร้างแผนงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงความเชี่ยวชาญของแต่ละสถาบันเข้ามาในกรอบการวิจัยและเกิดการบูรณาการร่วมกัน จึงเป็นที่มาของกลุ่ม“ภาคีเครือข่ายวิจัยไก่พื้นเมืองพิษณุโลก” หรือ “Phitsanulok Indigenous Research Network (PICRN)” โดยได้ร่วมมือกันในการทำวิจัยและพัฒนาในเรื่อง “ความหลากหลายทางชีวภาพของไก่พื้นเมือง วิถีชีวิตและภูมิปัญญาในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองไทยในจังหวัดพิษณุโลก” โดยการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปีงบประมาณ 2558 และ 2559 ซึ่งสามารถตอบโจทย์ความต้องการและวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี และรับการคัดเลือกให้ได้รับ “รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น” ในการประชุมใหญ่โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษา ครั้งที่ ๕ (HERP CONGRESS V) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสำนักบริหารโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๒-๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ อาคารกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

โครงการบริการวิชาการ
จัดโดย
ภาคีเครือข่ายวิจัยไก่พื้นเมืองพิษณุโลก*
Phitsanulok Indigenous Chicken Research Network (PICRN)*

Traditional
Wisdom
Environment

Management
Phenotypic
Characteristic

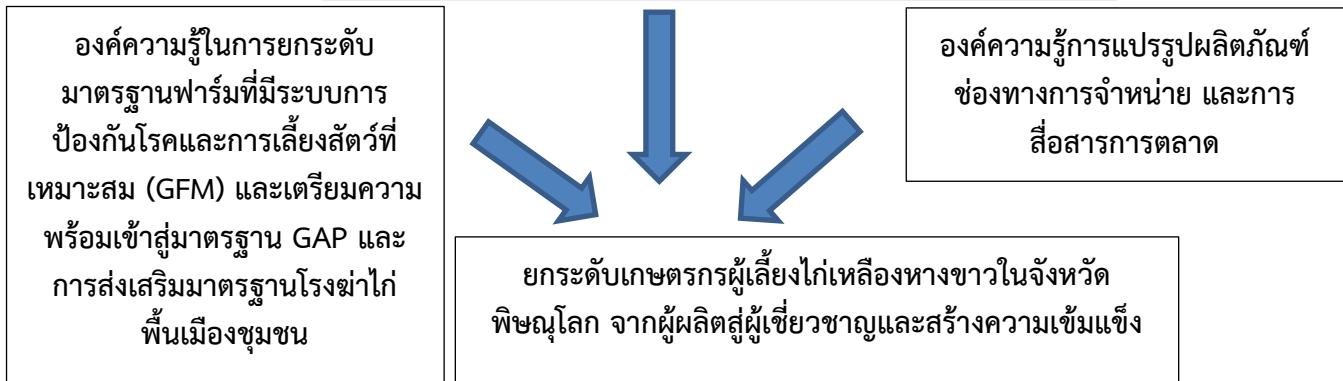
Genetic
Breeding
Selection

PICRN

*ภาคีเครือข่ายวิจัยไก่พื้นเมืองพิษณุโลก Phitsanulok Indigenous Chicken Research Network (PICRN) เป็นเครือข่ายการวิจัยระหว่างกลุ่มมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาพิษณุโลก

องค์ความรู้ความหลากหลายทางชีวภาพของไก่พื้นเมือง วิถีชีวิต และภูมิปัญญาในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองไทยในจังหวัดพิษณุโลก

๔.๒ ขอบเขตการทำกิจกรรมในปี ๒๕๖๓

- ขอบเขตด้านพื้นที่/องค์กร ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก
- ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับประชากร ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรที่ทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก
- ขอบเขตด้านระยะเวลา ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ๓ ปี

๕. กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรม และพื้นที่ดำเนินกิจกรรม

เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวในจังหวัดพิษณุโลก

๖. ระยะเวลาดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการ...๓...ปี...เดือน (ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ถึง ๒๕๖๕) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นารดำเนินการกิจกรรมในปีที่ ๑

๗. แผนการบริหารแผนงานหรือแผนการดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการ (โดยสังเขป)

แผนงานหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ		
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓
๑. การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อรวบรวมสายพันธุ์และยกระดับมาตรฐานการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์			
๑.๑ โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อรวบรวมและเพาะขยายพันธุ์ไก่เหลืองหางขาว	✓		
๑.๒ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการคัดเลือกสายพันธุ์และจำแนกลักษณะอุดมทัศน์ของไก่เหลืองหางขาว	✓		
๑.๓ โครงการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานฟาร์มของเกษตรกรและกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว	✓		
๑.๔ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตอาหารสัตว์อัดเม็ดและการคำนวณสูตรอาหารไก่พื้นเมืองโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น	✓		
๑.๕ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำบันทึกบัญชีฟาร์มในการผลิตไก่เหลืองหางขาว	✓		
๑.๖ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการรีดน้ำเชื้อและการผสมเทียมไก่พื้นเมือง	✓		

แผนงานหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ		
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓
๒. การส่งเสริมและยกระดับการมาตรฐานฟาร์ม การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจำหน่าย และการตลาดของผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว			
๒.๑ โครงการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP		✓	
๒.๒ โครงการส่งเสริมมาตรฐานโรงฆ่าไก่พื้นเมืองชุมชน		✓	
๒.๓ โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกร ร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต		✓	
๒.๔ โครงการสร้างช่องทางการจำหน่าย และการสื่อสารการตลาดให้กับเกษตรกรและกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว		✓	
๒.๕ โครงการพัฒนาและสร้างผู้ตัดสินใจประกวดไก่พื้นเมืองหน้าใหม่		✓	
๓. การสร้างเครือข่ายและสร้างแผนธุรกิจเพื่อรองรับการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์			
๓.๑ โครงการการสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์			✓
๓.๒ โครงการสร้างแผนธุรกิจเพื่อรองรับการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์			✓

การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์

๘. วิธีดำเนินกิจกรรมและแผนการดำเนินกิจกรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (โดยละเอียด)

๘.๑ วิธีการดำเนินกิจกรรมหรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมาย

วิธีดำเนินการ	ช่วงเวลา	ผลผลิต (Output)	ระบุประเภทกิจกรรม
ปีที่ ๑			
๑. โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อรวบรวมและเพาะขยายพันธุ์ไก่เหลืองหางขาว			
๑. จัดประชุมคณะทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเตรียมการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบในการรวบรวมและเพาะขยายพันธุ์ไก่เหลืองหางขาว	เดือนที่ ๑-๑๒	- ๑ ศูนย์เรียนรู้	กิจกรรมพัฒนาและบริการวิชาการ

วิธีดำเนินการ	ช่วงเวลา	ผลผลิต (Output)	ระบุประเภทกิจกรรม
<p>๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบในการรวบรวมและเพาะขยายพันธุ์ไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๓. รวบรวมและผลิตพ่อ-แม่พันธุ์ไก่เหลืองหางขาวที่มีลักษณะอุดมทัศน์</p> <p>๔. กระจายพ่อ-แม่พันธุ์ไก่เหลืองหางขาวที่มีลักษณะอุดมทัศน์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๕. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ</p> <p>๖. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้ผ่านการอบรม</p>		<p>- ผลผลิตไก่เหลืองหางขาวของศูนย์การเรียนรู้ ๕๐๐ ตัวต่อเดือน</p> <p>- เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p>	
๒. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการคัดเลือกสายพันธุ์และจำแนกลักษณะอุดมทัศน์ของไก่เหลืองหางขาว			
<p>๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่/หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/กลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๒. วางแผนการดำเนินงาน/สำรวจปัญหา/กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ/รวบรวมข้อมูล</p> <p>๓. ดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวนอย่างน้อย ๓ ครั้ง รูปแบบการจัดกิจกรรมประกอบด้วย การเสวนา การบรรยาย การฝึกภาคปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน เป็นต้น</p> <p>๔. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ</p> <p>๕. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้ผ่านการอบรม</p>	เดือนที่ ๑-๓	<p>- ผู้ร่วมกิจกรรม ๑๐๐ คน</p> <p>- จำนวนประเด็นปัญหาด้านการผลิตไก่เหลืองหางขาวในเชิงพาณิชย์ที่ได้รับการพัฒนาแก้ไข ๑ ประเด็น</p>	กิจกรรมบริการวิชาการ
๓. โครงการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานฟาร์มของเกษตรกรและผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว			
<p>๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่/หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/ชมรมผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๒. วางแผนและดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดการรูปแบบการเลี้ยง การจัดการอาหาร ข้อปฏิบัติของการเป็นฟาร์มมาตรฐาน ฯลฯ ด้วยการบรรยาย ฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงานจากสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน</p> <p>๓. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ</p> <p>๔. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้ผ่านการอบรม</p>	เดือนที่ ๔-๖	<p>- ผู้ร่วมกิจกรรม ๑๐๐ คน</p> <p>- จำนวนประเด็นปัญหาด้านการผลิตไก่เหลืองหางขาวในเชิงพาณิชย์ที่ได้รับการพัฒนาแก้ไข ๑ ประเด็น</p>	กิจกรรมพัฒนา/บริการวิชาการ

วิธีดำเนินการ	ช่วงเวลา	ผลผลิต (Output)	ระบุประเภทกิจกรรม
๔. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตอาหารสัตว์อัดเม็ดและการคำนวณสูตรอาหารไก่พื้นเมืองโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น			
<p>๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่/หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/กลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๒. วางแผนการดำเนินงาน/สำรวจปัญหา/กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ/รวบรวมข้อมูล</p> <p>๓. ดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวนอย่างน้อย ๓ ครั้ง รูปแบบการจัดกิจกรรมประกอบด้วย การเสวนา การบรรยาย การฝึกภาคปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน เป็นต้น</p> <p>๔. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ</p> <p>๕. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้ผ่านการอบรม</p>	เดือนที่ ๗-๙	<p>- เกษตรกรสามารถผลิต/คำนวณสูตรอาหารได้ด้วยตนเอง อย่างน้อย ๑๐๐ คน</p> <p>-- จำนวนประเด็นปัญหาด้านการผลิตไก่เหลืองหางขาวในเชิงพาณิชย์ที่ได้รับการพัฒนาแก้ไข ๑ ประเด็น</p>	กิจกรรมบริการวิชาการและกรณีศึกษา
๕. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำบันทึกบัญชีฟาร์มในการผลิตไก่เหลืองหางขาว			
<p>๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่/หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/กลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๒. วางแผนการดำเนินงาน/สำรวจปัญหา/กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ/รวบรวมข้อมูล</p> <p>๓. ดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวนอย่างน้อย ๓ ครั้ง รูปแบบการจัดกิจกรรมประกอบด้วย การเสวนา การบรรยาย การฝึกภาคปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน เป็นต้น</p> <p>๔. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ</p> <p>๕. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้ผ่านการอบรม</p>	เดือนที่ ๑๐-๑๒	<p>- ผู้ร่วมกิจกรรม ๑๐๐ คน</p> <p>- จำนวนประเด็นปัญหาด้านการผลิตไก่เหลืองหางขาวในเชิงพาณิชย์ที่ได้รับการพัฒนาแก้ไข ๑ ประเด็น</p>	กิจกรรมบริการวิชาการและกรณีศึกษา
๖. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการรีดน้ำเชื้อและการผสมเทียมไก่พื้นเมือง			
<p>๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่/หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/ชมรมผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๒. วางแผนและดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการรีดน้ำเชื้อไก่ การผสมเทียมไก่ ด้วยการบรรยาย ฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงานจากสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน</p> <p>๓. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ</p> <p>๔. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้ผ่านการอบรม</p>	เดือนที่ ๑๐-๑๒	<p>- ลดต้นทุนค่าพ่อพันธุ์ไก่ได้ร้อยละ ๑๐</p> <p>- เกษตรกรที่เชี่ยวชาญการรีดน้ำเชื้อและผสมเทียม</p>	กิจกรรมบริการวิชาการและกรณีศึกษา

วิธีดำเนินการ	ช่วงเวลา	ผลผลิต (Output)	ระบุประเภทกิจกรรม
		อย่างน้อย ๑๐๐ คน - จำนวน ประเด็นปัญหา ด้านการผลิต ไม้เห็ดเลี้ยงทาง ขาวในเชิง พาณิชย์ที่ได้รับ การพัฒนา แก่ไข ๑ ประเด็น	
ปีที่ ๒			
๑. โครงการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP			
๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่/หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/กลุ่มผู้เลี้ยงไก่เลี้ยงทางขาว ๒. วางแผนการดำเนินงาน/สำรวจปัญหา/กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ/รวบรวมข้อมูล ๓. ดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP จำนวนอย่างน้อย ๓ ครั้ง รูปแบบการจัดกิจกรรมประกอบด้วย การเสวนา การบรรยาย การฝึกภาคปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน เป็นต้น ๔. ประเมินผลมาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP ๕. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ ๖. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของฟาร์มที่ผ่านมาตรฐานที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP	เดือนที่ ๑-๑๒	ฟาร์มของเกษตรกรที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP จำนวน ๕๐ ฟาร์ม	กิจกรรมบริการวิชาการและกรณีศึกษา
๒. โครงการส่งเสริมมาตรฐานโรงฆ่าไก่พื้นเมืองชุมชน			
๑. จัดประชุมชี้แจงแก่กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการโรงเชือด ๒. ร่วมกันวิเคราะห์บริบทชุมชนและศักยภาพของโรงเชือดชุมชนเพื่อมุ่งสู่มาตรฐาน ๓. การส่งเสริมมาตรฐานโรงฆ่าไก่พื้นเมืองชุมชน ๔. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ ๕. ติดตามความคืบหน้าและการเข้าสู่โรงเชือดที่มีมาตรฐาน	เดือนที่ ๑-๑๒	- ผู้ประกอบการโรงเชือด ๒ คน - จำนวนโรงฆ่าไก่พื้นเมืองชุมชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	กิจกรรมพัฒนา

วิธีดำเนินการ	ช่วงเวลา	ผลผลิต (Output)	ระบุประเภทกิจกรรม
		อย่างน้อย ๒ โรง	
๓. โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกรร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต			
<p>๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่/หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/กลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๒. วางแผนการดำเนินงาน/สำรวจปัญหา/กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ/รวบรวมข้อมูล</p> <p>๓. ดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จำนวนอย่างน้อย ๓ ครั้ง รูปแบบการจัดกิจกรรมประกอบด้วย การเสวนา การบรรยาย การฝึกภาคปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน เป็นต้น</p> <p>๔. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ</p> <p>๕. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้ผ่านการอบรม</p>	เดือนที่ ๗-๘	<p>- มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไก่เหลืองหางขาว อย่างน้อย ๑ ชนิด</p> <p>- จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่มีผลิตภัณฑ์แปรรูป อย่างน้อย ๓ กลุ่ม</p> <p>- จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ได้รับมาตรฐานที่สูงขึ้น อย่างน้อย ๑ ผลิตภัณฑ์</p>	กิจกรรมบริการวิชาการและกรณีศึกษา
๔. โครงการสร้างช่องทางการจำหน่าย และการสื่อสารการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว			
<p>๑. ร่วมกันวิเคราะห์บริบทชุมชนและศักยภาพของเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๒. ร่วมกันวิเคราะห์ระบบตลาด ปริมาณผลผลิตไก่เหลืองหางขาว จุดอ่อน จุดแข็ง พฤติกรรมผู้บริโภค ฯลฯ</p> <p>๓. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ</p> <p>๔. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้เข้าร่วมโครงการ</p>	เดือนที่ ๑-๒		กิจกรรมพัฒนา
<p>๑. จัดประชุมชี้แจงแก่กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการตลาด</p> <p>๒. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่มของเกษตรกรและผู้ประกอบการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค</p> <p>๓. โครงการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค เพื่อความสำเร็จด้านการขาย</p> <p>๔. โครงการพัฒนาศักยภาพการสร้างแบรนด์ เพื่อหาตลาดกลุ่มเป้าหมายของเกษตรกรและผู้ประกอบการ</p> <p>๕. โครงการฝึกอบรมการตลาด ๔.๐ สำหรับไก่เหลืองหางขาวเชิงอนุรักษ์และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไก่เหลืองหางขาว</p> <p>๖. โครงการฝึกอบรมการบริหารช่องทางการจัดจำหน่ายเชิงกลยุทธ์ พร้อมจัดทำแผนการบริหารช่องทางร่วมกันระหว่างเกษตรกรและตัวแทนจำหน่าย</p>	เดือนที่ ๓-๑๒	<p>- มีช่องทางการจำหน่ายที่เหมาะสมทั้งตลาดในประเทศ จำนวน ๒ ช่องทาง และตลาดต่างประเทศ จำนวน ๑ ช่องทาง</p>	กิจกรรมบริการวิชาการ

วิธีดำเนินการ	ช่วงเวลา	ผลผลิต (Output)	ระบุประเภทกิจกรรม
๗. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการสื่อสารการตลาด และฝึกปฏิบัติจัดทำแผนการตลาด ๘. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร Content Marketing ๙. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างสื่อออนไลน์ ๑๐. โครงการฝึกอบรมกระบวนการขายอย่างมืออาชีพเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกรและผู้ประกอบการ ๑๑. โครงการพัฒนาและการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก ๑๒. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ ๑๓. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้เข้าร่วมโครงการ		- มีรูปแบบการสื่อสารทางการตลาดทั้งตลาดในประเทศจำนวน ๕ ประเภท และตลาดต่างประเทศจำนวน ๒ ประเภท	
๕. โครงการพัฒนาและสร้างผู้ตัดสินการประกวดไก่พื้นเมืองหน้าใหม่			
๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/กลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว ๒. วางแผนการดำเนินงาน/สำรวจปัญหา/กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ/รวบรวมข้อมูลที่สนใจ/รวบรวมข้อมูล ๓. ดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาและสร้างผู้ตัดสินการประกวดฯ จำนวนอย่างน้อย ๓ ครั้ง รูปแบบการจัดกิจกรรมประกอบด้วย การเสวนา การบรรยาย การฝึกภาคปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน เป็นต้น ๔. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ ๕. ติดตามความคืบหน้าและพัฒนาของผู้ผ่านการอบรม	เดือนที่ ๑๐-๑๒	มีผู้เข้าร่วมโครงการที่ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานการตัดสิน อย่างน้อย 20 คน	กิจกรรมบริการวิชาการ
ปีที่ ๓			
๑. โครงการการสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์			
๑. ติดต่อประสานงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่หน่วยงานราชการ/กลุ่มเกษตรกรทั่วไป/กลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว ๒. วางแผนการดำเนินงาน/สำรวจปัญหา/กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ/รวบรวมข้อมูลที่สนใจ/รวบรวมข้อมูล ๓. ดำเนินการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการทำงานร่วมกันที่ชัดเจน และโครงสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์ ๔. สำรวจความพึงพอใจต่อโครงการ ๕. ติดตามและประเมินผลโครงการ	เดือนที่ ๑-๑๒	- เกิดกลุ่มเครือข่ายของผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์ จำนวน ๑ กลุ่มในจังหวัดพิษณุโลก - จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตพ่อแม่พันธุ์ไก่เหลืองหางขาวได้ไม่น้อยกว่า ๕	กิจกรรมพัฒนาบริการวิชาการและกรณีศึกษา

กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาในการดำเนินงาน												ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	
และยกระดับมาตรฐานการผลิตไถ่เหลียงทางชาวเชิงพาณิชย์													
๑.๑ โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อรวบรวมและเพาะขยายพันธุ์ไถ่เหลียงทางชาว	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	มีศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อรวบรวมและเพาะขยายพันธุ์ไถ่เหลียงทางชาว ๑ ศูนย์ที่สามารถผลิตไถ่เหลียงทางชาวไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ตัวต่อเดือน
๑.๒ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการคัดเลือกสายพันธุ์และจำแนกลักษณะอุดมทัศน์ของไถ่เหลียงทางชาว	✓	✓	✓										เกษตรกรมีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้ในการคัดเลือกและจำแนกลักษณะอุดมทัศน์ของไถ่เหลียงทางชาวเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑๐๐ คน
๑.๓ โครงการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานฟาร์มของเกษตรกรและกลุ่มผู้เลี้ยงไถ่เหลียงทางชาว				✓	✓	✓							- เกษตรกรผู้เลี้ยงไถ่เหลียงทางชาวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ - ฟาร์มของกลุ่มผู้เลี้ยงไถ่เหลียงทางชาวเข้าสู่มาตรฐานฟาร์ม

กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาในการดำเนินงาน												ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	
เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว													
๒.๑ โครงการการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ฟาร์มของเกษตรกรที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP จำนวน ๕๐ ฟาร์ม
๒.๒ โครงการการส่งเสริมมาตรฐานโรงฆ่าไก่พื้นเมืองชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	- โรงเชือดชุมชนที่มีมาตรฐานอย่างน้อย ๒ แห่ง
๒.๓ โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกรร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต	✓	✓	✓	✓	✓	✓							มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไก่เหลืองหางขาว อย่างน้อย ๑ ชนิด
๒.๔ โครงการสร้างช่องทางการจำหน่ายและการสื่อสารการตลาดให้กับเกษตรกรและกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	- ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับกำลังการผลิตไก่เหลืองหางขาว จำนวน ๑ ชุด - เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านบริหารจัดการกลุ่มพฤติกรรม

กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาในการดำเนินงาน												ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒		
														<p>ผู้บริโภคร การขาย และบริหารจัดการการผลิตภัณฑ์อย่างมืออาชีพ จำนวน ๕ คน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แปรนต์สำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูปไก่เหลืองหางขาวจำนวน ๑ แปรนต์ - แผนการบริหารช่องทางการจัดจำหน่าย จำนวน ๑ แผน - แผนการตลาด จำนวน ๑ แผน - Content Marketing และสื่อออนไลน์ จำนวน ๑ ช่องทาง
๒.๕ โครงการพัฒนาและสร้างผู้ตัดสินการประกวดไก่พื้นเมืองหน้าใหม่										✓	✓	✓	<p>มีผู้เข้าร่วมโครงการที่ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานการตัดสินอย่างน้อย ๒๐ คน</p>	

ปีที่ ๓

กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาในการดำเนินงาน												ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	
๑. การสร้างเครือข่ายและสร้างแผนธุรกิจเพื่อรองรับการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์													
๑.๑ โครงการการสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	- เกิด กลุ่มเครือข่ายของผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์ จำนวน ๑ กลุ่มในจังหวัดพิษณุโลก
๑.๒ โครงการสร้างแผนธุรกิจเพื่อรองรับการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	- เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านแผนธุรกิจ การจัดการความเสี่ยง และการบริหารจัดการทางการเงินและบัญชี จำนวน ๕ คน ไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ - แผนธุรกิจที่เสนอแหล่งทุนอยู่ ๑ แห่ง

๙. ปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงานที่มีอยู่

๙.๑ ความพร้อมทางเทคโนโลยี

สำหรับความพร้อมทางเทคโนโลยีโดยมีหน่วยงานภายในสถาบันการศึกษา 3 หน่วยงาน ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก และหน่วยงานของภาครัฐ เช่น กรมปศุสัตว์และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีความพร้อมทางเทคโนโลยีในด้านต่างๆ เช่น ฟาร์มปศุสัตว์ อุปกรณ์และเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่จะช่วยและสนับสนุนโครงการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

๙.๒ ความพร้อมของคณะผู้รับผิดชอบและกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมดำเนินการ

ความพร้อมขององค์ความรู้และเทคโนโลยีของคณะผู้รับผิดชอบทั้งหน่วยงานของสถาบันการศึกษา ๓ สถาบัน (มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยราชชมงคลล้านนา พิษณุโลก) และยังมีมหาวิทยาลัยภายนอกพื้นที่ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชชมงคลล้านนา น่าน และลำปาง ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ด้วยศักยภาพและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับชุมชนมีมาอย่างต่อเนื่อง และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเลี้ยงไก่ ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก เครือข่ายผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองภาค ๖ และชมรมอนุรักษ์ไก่พื้นเมืองร่วมดำเนินการ ตลอดจนร่วมเป็นทีมที่ปรึกษา นอกจากนี้ยังสนับสนุนด้านการควบคุมโรค วัคซีน และยารักษาโรคต่างๆ เป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมดำเนินงานเป็นกลุ่มที่ดำเนินการการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาวอยู่แล้ว ดังนั้นจึงมีความพร้อมที่จะดำเนินงานได้ต่อไป

๙.๓ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอื่นๆ เช่น นโยบายของรัฐบาล ฯลฯ

ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายของรัฐบาล ซึ่งปัจจุบันมีประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย ในด้านการเกษตรสร้างมูลค่าให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร ประกอบด้วย (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูป และ (๕) เกษตรอัจฉริยะ นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลากหลายมิติ บนพื้นฐาน แนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคตผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับ รูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริม และสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการ

ยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน ดังนั้นโครงการนี้จึงเอื้อต่อประเด็นยุทธศาสตร์ชาติที่เน้นด้านเป็นสัตว์อัตลักษณ์ของจังหวัดพิษณุโลก เป็นการเพิ่มมูลค่าทางสัตว์เศรษฐกิจ และยกระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงจากผู้ผลิตสู่ผู้เชี่ยวชาญในการผลิตและผู้ประกอบการ ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรหรือผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองต่อไป

๑๐. กฎระเบียบ/มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ชื่อระเบียบ/มาตรฐาน	หน่วยงานรับรอง
ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก กรมปศุสัตว์
มาตรฐานโรงฆ่าไก่พื้นเมืองของชุมชน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก กรมปศุสัตว์
กรรมการตัดสินการประกวดไก่พื้นเมือง	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก กรมปศุสัตว์
การจดทะเบียนหรือการขออนุญาตผลิตภัณฑอาหารเพื่อขอรับเลขสารบบอาหาร (เลข อย.สินค้า) ของผลิตภัณฑ์	สำนักงานอาหารและยา

๑๑. ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง
การเกิดโรคระบาดในสัตว์ปีกหรือภัยพิบัติของธรรมชาติ	ไม่สามารถดำเนินการ เช่น การเก็บข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสายพันธุ์ไก่	จัดเตรียมการเก็บข้อมูลโดยให้เกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีการสอนและอบรมก่อนดำเนินการ
การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19	ไม่สามารถดำเนินการ เช่น การเก็บข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสายพันธุ์ไก่ และการอบรมต่างๆ ให้กับเกษตรกรได้	จัดเตรียมข้อมูลและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการอบรมแบบออนไลน์

๑๒. เป้าหมายของผลผลิต (Output) และตัวชี้วัดต่อเศรษฐกิจหรือสังคมตลอดโครงการ (ระบุตัวเลขค่าเป้าหมายวัดได้)

	ผลผลิต	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	วิธีการวัดผล
ที่ ๑ (รายละเอียด)	ปริมาณ	๑. จำนวนศูนย์เรียนรู้ไก่เหลืองหางขาว ๑ ศูนย์	จำนวนผู้เข้ามาใช้บริการของศูนย์เรียนรู้ไก่เหลืองหางขาว ๑๐๐ คน ต่อปี
		๒. จำนวนผลผลิตไก่เหลืองหางขาวของศูนย์การเรียนรู้ ๕๐๐ ตัวต่อเดือน	จำนวนไก่เหลืองหางขาวที่ผลิตได้ภายในศูนย์ฯ

	ผลผลิต	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	วิธีการวัดผล
		๓. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และนำผลการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ๑๐๐ คน	โดยการประเมินจากกรณีศึกษาและการประยุกต์ใช้ภายในฟาร์มของเกษตรกรทั้งก่อนและหลังการอบรมให้องค์ความรู้
		๓. จำนวนกลุ่มเกษตรกรหรือผู้ประกอบการที่นำผลการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ๑๐ กลุ่มหรือผู้ประกอบการ	โดยการประเมินจากกรณีศึกษาและการประยุกต์ใช้ภายในฟาร์มของเกษตรกรทั้งก่อนและหลังการอบรมให้องค์ความรู้
		๔. จำนวนประเด็นปัญหาด้านการผลิตไก่เหลืองหางขาวในเชิงพาณิชย์ที่ได้รับการพัฒนาแก้ไข ๕ ประเด็น	โดยการประเมินจากกรณีศึกษาและการประยุกต์ใช้ภายในฟาร์มของเกษตรกรทั้งก่อนและหลังการอบรมให้องค์ความรู้
	คุณภาพ	๑. เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	แบบสอบถาม
		๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๐	แบบสำรวจ/แบบสัมภาษณ์
		๓. มีการร่วมกลุ่มของเกษตรกรในการผลิตไก่เหลืองหางขาวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๐	แบบสำรวจ/แบบสัมภาษณ์
	เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
	ต้นทุน	๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิกจ่ายเงินของโครงการ
ปีที่ ๒	ปริมาณ	๑. จำนวนเกษตรกร/ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP จำนวน ๕๐ เกษตรกร/ฟาร์ม	ใบรับรองฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)
		๒. จำนวนโรงฆ่าไก่พื้นเมืองชุมชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน อย่างน้อย ๒ โรง	ใบรับรองมาตรฐานโรงฆ่าไก่พื้นเมือง
		๓. มีช่องทางการจำหน่ายทั้งตลาดในประเทศ จำนวน ๒ ช่องทาง และตลาดต่างประเทศ จำนวน ๑ ช่องทาง	- จำนวนผู้ค้าคนกลางตลาดในประเทศ ๕ แห่ง - จำนวนผู้ค้าคนกลาง ตลาดต่างประเทศ จำนวน ๑ แห่ง

	ผลผลิต	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	วิธีการวัดผล
			- จำนวนผู้บริโภคที่สามารถเข้าถึงช่องทางจ้ดจำหน่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐
		๔. มีรูปแบบการสื่อสารทางการตลาดทั้งตลาดในประเทศ จำนวน ๕ ประเภท และตลาดต่างประเทศ จำนวน ๒ ประเภท	ลูกค้ารับรู้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ ผ่านการสื่อสารทางการตลาดเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ ๓๐
		๕. จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่มีผลิตภัณฑ์แปรรูปอย่างน้อย ๓ กลุ่ม	กลุ่มเกษตรกรมีผลิตภัณฑ์แปรรูป
		๖. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ได้รับมาตรฐานที่สูงขึ้น อย่างน้อย ๑ ผลิตภัณฑ์	ใบรับรองมาตรฐานที่สูงขึ้น
	คุณภาพ	๑. เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	แบบสอบถาม
		๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๐	แบบสำรวจ/แบบสัมภาษณ์
		๓. มีการร่วมกลุ่มของเกษตรกรในการผลิตไก่เหลืองหางขาวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๐	แบบสำรวจ/แบบสัมภาษณ์
	เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
	ต้นทุน	๘๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิกจ่ายเงินของโครงการ
ปีที่ ๓	ปริมาณ	๑. จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตพ่อ-แม่พันธุ์ไก่เหลืองหางขาวได้ไม่น้อยกว่า ๕ กลุ่มในจังหวัดพิษณุโลก	กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตพ่อ-แม่พันธุ์ไก่เหลืองหางขาวได้
		๒. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปที่จำหน่ายในประเทศและส่งออก อย่างน้อย ๑ ผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์แปรรูปที่จำหน่ายในประเทศและส่งออก
		๓. แผนธุรกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว จำนวน ๑ แผน	แผนธุรกิจที่เสนอแหล่งทุนอย่างน้อย จำนวน ๑ แห่ง
		๔. แผนการศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุน จำนวน ๑ แผน	แผนการศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุนที่เสนอแหล่งทุนอย่างน้อย จำนวน ๑ แห่ง
		๕. แผนการวิเคราะห์ความเสี่ยง จำนวน ๑ แผน	แผนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เสนอแหล่งทุนอย่างน้อย จำนวน ๑ แห่ง

	ผลผลิต	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	วิธีการวัดผล
		๖. แผนบัญชีการเงิน จำนวน ๑ แผน	แผนบัญชีการเงินที่เสนอแหล่ง ทุนอย่างน้อย จำนวน ๑ แห่ง
	คุณภาพ	๑. เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการไม่ น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	แบบสอบถาม
		๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๐	แบบสำรวจ/แบบสัมภาษณ์
		๓. มีการร่วมกลุ่มของเกษตรกรในการผลิตไก่ เหลืองหางขาวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๑๐	แบบสำรวจ/แบบสัมภาษณ์
	เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
	ต้นทุน	๖๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิก จ่ายเงินของโครงการ

**๑๓. เป้าหมายของผลลัพธ์ (Outcome) และตัวชี้วัดต่อเศรษฐกิจหรือสังคมตลอดโครงการ
(ระบุตัวเลขค่าเป้าหมายวัดได้)**

ปีที่ ๑ (รายละเอียด)	ผลลัพธ์	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	วิธีการวัดผล
	ปริมาณ	๑. ค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาว ลดลง ๑๐๐ บาท/ตัว/รอบการผลิตพ่อแม่ พันธุ์	การเปรียบเทียบข้อมูลค่าใช้จ่าย ก่อนและหลังการดำเนินโครงการ
		๒. จำนวนเกษตรกรต้นแบบที่มีความ เชี่ยวชาญ ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	เอกสารที่ผ่านการฝึกอบรมในแต่ละ โครงการ/กิจกรรม
		๓. จำนวนเกษตรกรรายใหม่ ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	เอกสารที่ผ่านการฝึกอบรมในแต่ละ โครงการ/กิจกรรม
	คุณภาพ	๑. ค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาว ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๓๐	แบบสอบถาม/แบบสำรวจ/แบบ สัมภาษณ์
		๒. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาองค์ ความรู้และนำผลการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ ประโยชน์จากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๘๐	แบบสอบถาม/แบบสำรวจ/แบบ สัมภาษณ์
	เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
	ต้นทุน	๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิกจ่ายเงิน ของโครงการ
ปีที่ ๒	ปริมาณ	๑. จำนวนเกษตรกรที่มีความเชี่ยวชาญการ แปรรูป ไม่น้อยกว่า ๕ คน	เอกสารที่ผ่านการฝึกอบรมในแต่ละ โครงการ/กิจกรรม

		๒. จำนวนเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรสามารถสร้างช่องทางการจำหน่ายและการตลาดไก่เหลืองหางขาวได้ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการอบรมจากโครงการการสร้างช่องทางการจำหน่ายและการตลาดไก่เหลืองหางขาว
		๓. จำนวนเกษตรกรที่มีความเชี่ยวชาญด้านบริหารช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการผลิตสื่อ และด้านบริหารจัดการผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก ๕ คน	เกษตรกรต้นแบบด้านการตลาด จำนวน ๕ คน
		๔. มีลูกค้าเข้าถึงสื่อออนไลน์ จำนวน ๒,๐๐๐ คน	จำนวนสมาชิกกดติดตามเพจเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐
		๕. เกษตรกรมีการต่อยอดพัฒนาสื่อทางการตลาด จำนวน ๕ คน	เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดการผลิตสื่อ
	คุณภาพ	๑. กลุ่มลูกค้ารู้จักไก่เหลืองหางขาวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไก่หางขาวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๒๐	แบบสอบถาม/แบบสำรวจ/แบบสัมภาษณ์
	เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
	ต้นทุน	๘๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิกจ่ายเงินของโครงการ
ปีที่ ๓	ปริมาณ	๑. มีมูลค่าการซื้อขายไก่เหลืองหางขาวเพิ่มขึ้นของกลุ่มเป้าหมาย ๕,๐๐๐ บาท/ตัว/รอบการผลิตพ่อแม่พันธุ์	บัญชียอดซื้อขายไก่เหลืองหางขาวของกลุ่มเป้าหมาย
		๒. มูลค่าของผลิตภัณฑ์แปรรูปที่เพิ่มขึ้น ๑๐๐ บาทต่อตัว	บัญชียอดซื้อขายผลิตภัณฑ์แปรรูป
		๓. มูลค่าของไก่เหลืองหางขาวและผลิตภัณฑ์แปรรูปไปต่างประเทศ ๒๐๐ บาทต่อตัว	บัญชียอดซื้อขายไก่เหลืองหางขาวและผลิตภัณฑ์แปรรูปไปต่างประเทศ
	คุณภาพ	๑. เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรมีมูลค่าการซื้อขายไก่เหลืองหางขาวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๓๐	แบบสอบถาม/แบบสำรวจ/แบบสัมภาษณ์
		๒. เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านแผนธุรกิจ การจัดการความเสี่ยง และการบริหารจัดการทางการเงินและบัญชีเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๓๐	เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านแผนธุรกิจ การจัดการความเสี่ยง และการบริหารจัดการทางการเงินและบัญชีจำนวน ๕ คน

เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
ต้นทุน	๖๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิกจ่ายเงินของโครงการ

๑๔. ผลกระทบ (Impact) และตัวชี้วัดต่อเศรษฐกิจหรือสังคมตลอดโครงการ

ปีที่ ๑ (รายละเอียด)	ผลกระทบ	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	วิธีการวัดผล
	ปริมาณ	๑. จำนวนเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรอื่นๆ นอกพื้นที่มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในศูนย์เรียนรู้ ไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย	จำนวนการเข้ามาศึกษาดูงานภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ของบุคคลภายนอก
	คุณภาพ	๑. เกษตรกรต้นแบบที่มีความเชี่ยวชาญสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่รุ่นใหม่ๆ ได้ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของเกษตรกรต้นแบบ	เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากเกษตรกรต้นแบบ
	เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
	ต้นทุน	๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิกจ่ายเงินของโครงการ
ปีที่ ๒	ปริมาณ	๑. จำนวนฟาร์มของเกษตรกร/กลุ่มของเกษตรกรได้รับการพัฒนามาตรฐานที่สูงขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่า ๓๐ ฟาร์ม	ใบรับรองมาตรฐานที่สูงขึ้น
	คุณภาพ	๑. ผู้บริโภครู้จักไก่เหล็องหางขาวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไก่หางขาวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๒๐	ผู้บริโภคมีความมั่นใจในผลิตภัณฑ์
		๒. ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๒๐	การซื้อซ้ำของผู้บริโภค
		๓. มูลค่าผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๒๐	ราคาขายที่เพิ่มขึ้น
	เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
	ต้นทุน	๘๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิกจ่ายเงินของโครงการ
ปีที่ ๓	ปริมาณ	๑. จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งทางการมีเครือข่าย ไม่น้อยกว่า ๑ กลุ่ม	มีกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก/การตั้งกลุ่มเกษตรกรใหม่/กลุ่มเก่าที่มีมาตรฐานสูงขึ้น
		๒. สถาบันการเงินหรือหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๒๐	มีสถาบันการเงินหรือหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน จำนวน ๑ แห่ง

	คุณภาพ	๑. เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๒๐	เกษตรกรมีการคงอยู่ในโครงการร้อยละ ๘๐
	เวลา	๑ ปี	ระยะเวลาภายใน ๑ ปี
	ต้นทุน	๖๐๐,๐๐๐ บาท	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเบิกจ่ายเงินของโครงการ

๑๕. งบประมาณที่เสนอขอของโครงการ

๑๕.๑ งบประมาณที่เสนอขอตลอดโครงการ

ปีที่เสนอขอ	จำนวนงบประมาณที่เสนอขอ (บาท)
ปีที่ ๑	๑,๑๐๐,๐๐,๐๐๐
ปีที่ ๒	๘๐๐,๐๐๐
ปีที่ ๓	๖๐๐,๐๐๐
รวม	๒,๕๐๐,๐๐๐

๑๕.๒ งบประมาณที่เสนอขอในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

รายการ	จำนวนงบประมาณที่เสนอขอ (บาท)
๑. งบบุคลากร	
๑.๑ ค่าจ้างชั่วคราว	
- ค่าจ้างเจ้าหน้าที่โครงการฯ วุฒิปริญญาตรี (จำนวน ๑ คนๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๒ เดือน)	๑๘๐,๐๐๐
๑.๒ ค่าจ้างผู้ช่วยนักวิจัย	-
๒. งบดำเนินการ	
๒.๑ ค่าตอบแทน	
- ค่าวิทยากร (จำนวน ๔ คน x ๑๕ วัน x ๔ ชั่วโมง x ชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท)	๑๔๔,๐๐๐
- ค่าตอบแทนนิสิตและนักศึกษาช่วยงานโครงการฯ (จำนวน ๖ คน x ๑๕ วัน x ๓๐๐ บาท)	๒๗,๐๐๐
๒.๒ ค่าใช้สอย	
- ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่างสำหรับการจัดโครงการฯ (จำนวน ๕๐ คนๆ ละ ๒๕๐ บาท จำนวน ๑๕ ครั้ง)	๑๘๗,๕๐๐
- ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสาร/พิมพ์หนังสือเอกสารคู่มือ (จำนวน ๕๐ เล่มๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๑๐ ครั้ง)	๒๕,๐๐๐
- ค่าเช่าเล่มรายงาน	๒,๐๐๐

รายการ	จำนวนงบประมาณ ที่เสนอขอ (บาท)
- ค่าเช่าเหมาเครื่องเสียง (จำนวน ๑๕ ครั้งๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท)	๓๐,๐๐๐
- ค่าเช่าเหมาพาหนะสำหรับการเดินทาง (จำนวน ๑๕ ครั้งๆ ละ ๑,๘๐๐ บาท)	๒๗,๐๐๐
- ค่าจ้างเหมาตกแต่งสถานที่จัดงาน (๕ ครั้ง x ๕,๐๐๐ บาท)	๒๕,๐๐๐
- ค่าจ้างเหมาปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ฯ จำนวน ๑ โรงเรือนๆ ละ ๑๓๐,๐๐๐ บาท	๑๓๐,๐๐๐
- ค่าจ้างจัดทำป้ายอะคริลิคศูนย์เรียนรู้ฯ ขนาด จำนวน ๑ ป้ายๆ ละ ๕,๕๐๐ บาท	๕,๕๐๐
- ค่าจ้างจัดทำป้ายไวเนล จำนวน ๕ โครงการๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐
๒.๓ ค่าวัสดุ	
- ค่าวัสดุต้นแบบทางการเกษตร ได้แก่ พันธุ์สัตว์ วัตถุดิบอาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ เป็นต้น	๓๐๐,๐๐๐
- วัสดุสำนักงาน เช่น ปากกา กระดาษ แฟ้มเอกสาร และดินสอ เป็นต้น	๕,๐๐๐
- วัสดุคอมพิวเตอร์ เช่น อุปกรณ์ใช้ประกอบคอมพิวเตอร์ และหมึกปริ้นส์	๒๐,๐๐๐
- วัสดุสื่อโฆษณาและเผยแพร่ เช่น โบชัวร์ และแผ่นพับ เป็นต้น	๒๐,๐๐๐
- วัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่นภายในจังหวัดพิษณุโลก (จำนวน ๕๐ กิโลเมตรๆ ละ ๔ บาท *๒ ไปกลับ *๓๐ วัน)	๑๒,๐๐๐
๓. งบลงทุน	
๑.๑ ค่าครุภัณฑ์	-
๑.๒ ค่าสิ่งก่อสร้าง	-
๔. ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน	-
รวม	๑,๐๐๐,๐๐๐

หมายเหตุ: ขอถัวเฉลี่ยทุกรายการ

๑๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีกลุ่มเกษตรกรที่สามารถผลิตพ่อ-แม่พันธุ์ไก่เหลืองหางขาวในจังหวัดพิษณุโลก และสามารถผลิตไก่เหลืองหางขาวได้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด

๒. เกษตรกรเป้าหมายหรือกลุ่มเกษตรกรหรือผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาความรู้และนำผลการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่ (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ได้แก่ การคัดเลือก การผลิตอาหารและการจัดการที่ลดต้นทุน การป้องกันและรักษาโรค และการตลาด เป็นต้น

๓. ยกระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวในการเข้าสู่มาตรฐานการผลิต เช่น ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) หรือ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP เพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีศักยภาพในการขยายผลเป็นศูนย์เรียนรู้ของเกษตรกรผู้สนใจต่อไป

๔. เกษตรกรเป้าหมายมีช่องทางการจำหน่ายและการสื่อสารการตลาดของไก่เหลืองหางขาวได้ต่อไป

๑๗. หน่วยงานหรือผู้ใช้ประโยชน์จากกิจกรรม และ/หรือผู้ที่ได้รับประโยชน์จากกิจกรรม

ต้นน้ำ เป็นการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อรวบรวมสายพันธุ์และยกระดับมาตรฐานการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์เพื่อกระจายสายพันธุ์ไก่เหลืองหางขาวพันธุ์ดีให้กับเกษตรกร โดยมีการจัดกิจกรรมให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรทำการคัดเลือกสายพันธุ์และจำแนกลักษณะอุดมทัศน์ ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานฟาร์ม การผลิตอาหารสัตว์อัดเม็ดและการคำนวณสูตรอาหารไก่พื้นเมืองโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น การจัดทำบันทึกบัญชีฟาร์มในการผลิตไก่เหลืองหางขาว และเทคนิคการรีดน้ำเชื้อและการผสมเทียมไก่พื้นเมือง

กลางน้ำ มีการส่งเสริมและยกระดับการมาตรฐานฟาร์ม การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจำหน่าย และการตลาดของผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว โดยมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP ส่งเสริมมาตรฐานโรงฆ่าไก่พื้นเมืองชุมชน โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกรร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต การสร้างช่องทางการจำหน่าย และการสื่อสารการตลาดให้กับเกษตรกรและกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว โครงการพัฒนาและสร้างผู้ตัดสินใจการประกวดไก่พื้นเมืองหน้าใหม่

ปลายน้ำ การสร้างเครือข่ายและสร้างแผนธุรกิจเพื่อรองรับการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์ โดยมีการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว และการสร้างแผนธุรกิจเพื่อรองรับการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงพาณิชย์

โดยรวมให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/ผู้ประกอบการร่วมมือกันตั้งแต่การผลิตต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้มแข็งการรวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายของเกษตรกรและเกิดความยั่งยืนของการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาว และเกษตรกรสามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วยตัวของเกษตรกรหรือกลุ่มของเกษตรกร

๑๘. แนวทางการขยายผลการดำเนินการไปยังหน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานที่ร่วมลงทุน หน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่อื่นๆ และหน่วยงานระดับนโยบาย

เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ สามารถขยายผลในการดำเนินงานให้กลุ่มหรือเกษตรกรที่มีความสนใจในการร่วมดำเนินงาน โดยสามารถเรียนรู้ได้จากเกษตรกรต้นแบบหรือศูนย์เรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้นมาเพื่อเป็นจุดเรียนรู้สำหรับผู้ที่มีความสนใจต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปให้มีความหลากหลายโดยการหาผู้ประกอบการที่มีความสนใจในตัวผลิตภัณฑ์ในการต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่นๆ ได้ต่อไป

๑๙. ข้อเสนอโครงการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของข้อเสนอโครงการนี้ (เลือกได้เพียง ๑ ข้อ) ได้เสนอโครงการนี้หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง

ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

เสนอต่อ.....

ชื่อโครงการที่เสนอ.....

กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ).....

๒๐. คำชี้แจงอื่นๆ

๒๐.๑ คำรับรองเพื่อชี้แจงรายละเอียดแหล่งทุนของโครงการวิจัยที่เสนอขอ หากมีมากกว่า ๑ แหล่ง โปรดระบุสัดส่วน.....ไม่มี.....

๒๐.๒ แสดงเอกสารหลักฐานคำรับรอง/คำยินยอม/ขออนุญาต อาทิ โครงการพระราชดำริ จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จรรยาบรรณการใช้สัตว์ การเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ ฯลฯ หรือรายละเอียดอื่นๆ ในอันที่จะเป็นประโยชน์และชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของโครงการวิจัยมากยิ่งขึ้น กำลังยื่นอยู่ในช่วงการดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และจรรยาบรรณการใช้สัตว์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยนเรศวร

๒๐.๓ คำชี้แจงและเอกสารอ้างอิงอื่นๆ
กรมปศุสัตว์. ๒๕๖๓. ข้อมูลสถิติการเลี้ยงสัตว์. แหล่งที่มา:

<http://ict.dld.go.th/webnew/index.php/th/service-ict/report>, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

กลุ่มวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ. ๒๕๖๐. ไก่เหลืองหางขาว. กลุ่มวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ, กองบำรุงพันธุ์สัตว์, กรมปศุสัตว์. แหล่งที่มา :

http://breeding.dld.go.th/biodiversity/chm/pvp_chm/provineculture/White%๒๐Tail-yellow%๒๐Cock%๒๐or%๒๐Kai%๒๐Lueng%๒๐Hang%๒๐Khao.htm, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

คณะทำงานฝ่ายจัดประชุมวิชาการและจัดเวทีเสวนาเกษตรกร. ๒๕๕๖. เอกสารประชุมสัมมนาวิชาการ เรื่อง “ไก่พื้นเมืองไทย: เหลือवल้ง แลหน้า พัฒนาสู่ AEC” มหกรรมไก่พื้นเมืองแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๖. วันที่ ๑-๓ มีนาคม ๒๕๕๖. ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. ๑๒๗ น.

เจนต์ คันทะ สิริทยา ทรัพย์พิ่ง นันทนัช ยอดเกตุ ภิญโญ เสี่ยงทิพย์ ศิริสุภา เอมหยวก จิตศิริณ ลายลักษณ์ ปุณเรศวร์ รัตน์ประดิษฐ์ และสุภาวดี ไหมมคง. ๒๕๖๑. ความหลากหลายของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาวของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร. ๓๕ (ฉบับพิเศษ ๒): ๘๘๗-๘๙๔.

ชูศักดิ์ ประภาสวัสดิ์ สุเทพ เหลาทอง อำนวย เลี้ยวธารากุล ประสิทธิ์ รัตน์ชวานนท์ ชัชวาล ประเสริฐ และดรณัฏ โสภกา. ๒๕๕๖. ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อเนื้อไก่พื้นเมืองไทย (ซีท่าพระ). แก่นเกษตร. ๔๑ (ฉบับพิเศษ ๑): ๔๑๕-๔๑๙.

ณวรรณพร จิรรัตน์ อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร นิฐิมา เฉลิมแสน ณรงค์มล เล่าห์รอดพันธ์ ปุณเรศวร์ รัตน์ประดิษฐ์ สุภาวดี ไหมมคง รังสรรค์ เจริญสุข สนธยา นุ่มท้วม ทศพร อินเจริญ สิงหา วังมูล และจิตินภา แก้วจา. ๒๕๕๙. ความหลากหลายของลักษณะภายนอกที่ปรากฏในสายพันธุ์ไก่พื้นเมืองในอำเภอบางกระทุ่มและอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก. การนำเสนอผลงานวิจัย ภาคโปสเตอร์ ในการประชุมใหญ่โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษา ครั้งที่ ๔ The fourth Higher Education Research Promotion Congress (HERP CONGRESS IV). ๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี.

ณวรรณพร จิรรัตน์ อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร นิฐิมา เฉลิมแสน ปุณเรศวร์ รัตน์ประดิษฐ์ สุภาวดี ไหมมคง ณรงค์มล เล่าห์รอดพันธ์ ประภาศิริ ใจผ่อง รังสรรค์ เจริญสุข สนธยา นุ่มท้วม ทศพร อินเจริญ. ๒๕๕๙. ความหลากหลายของลักษณะภายนอกของไก่พื้นเมืองไทยในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารแก่นเกษตร. ๔๔ (ฉบับพิเศษ ๒): ๓๙๘-๔๐๔.

ณวรรณพร จิรารัตน์ อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร นิฐิมา เฉลิมแสน ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ สุภาวดี แหยมคง ณรภมล เล่าห์รอดพันธ์ ประภาศิริ ใจผ่อง รังสรรค์ เจริญสุข สนธยา นุ่มท้วม ทศพร อินเจริญ. ๒๕๕๙. ความหลากหลายของลักษณะภายนอกของไก่พื้นเมืองไทยในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารแก่นเกษตร ๔๔ (ฉบับพิเศษ ๒): ๓๙๘-๔๐๔.

นิฐิมา เฉลิมแสน ดำรงค์ศักดิ์ สุวรรณศรี และบุญชู นาวานุเคราะห์. ๒๕๕๙. รายงานผลการดำเนินงาน โครงการ หมู่บ้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี: หมู่บ้านไก่เหลืองหางขาว (ไก่ชนนเรศวร) ประจำปี ๒๕๕๙. หมู่บ้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก. ๕๘ น.

นิติต ตั้งตระการพงษ์. ๒๕๕๘. ไก่ชนนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก: หจก. โรงพิมพ์ตระกูลไทย. ๒๑๐ น.

ปรีชา บัวทองจันทร์. ๒๕๕๖. มาตรฐานและอุดมทัศน์ไก่พื้นเมืองไทย. เอกสารประกอบการจัดเวทีเสวนา เกษตรกร เรื่อง ไก่เก่ง ไก่โก้ เพิ่มมูลค่าให้ไก่พื้นเมืองไทยได้จริงหรือ? มหกรรมไก่พื้นเมืองแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๖. ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. ๙๕ น.

ปรีชา บัวทองจันทร์. ๒๕๕๘. การเพิ่มมูลค่าไก่พื้นเมือง. แก่นเกษตร. ๔๓ (ฉบับพิเศษ ๒). ๒๒๗-๒๓๐.

ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ สุภาวดี แหยมคง ณรภมล เล่าห์รอดพันธ์ ประภาศิริ ใจผ่อง รังสรรค์ เจริญสุข สนธยา นุ่มท้วม ทศพร อินเจริญ ณวรรณพร จิรารัตน์ อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร. ๒๕๕๙. ความแตกต่างของวิถีชีวิต และภูมิปัญญาของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองไทยในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก. วารสารแก่นเกษตร. ๔๔ (ฉบับพิเศษ ๒): ๒๕๕-๒๖๒.

ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ สุภาวดี แหยมคง ณรภมล เล่าห์รอดพันธ์ ประภาศิริ ใจผ่อง รังสรรค์ เจริญสุข สนธยา นุ่มท้วม ทศพร อินเจริญ ณวรรณพร จิรารัตน์ และ อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร. ๒๕๕๘. การศึกษาความหลากหลายของวิถีชีวิตและภูมิปัญญาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองไทยในจังหวัดพิษณุโลก. การรายงานผลการวิจัย ฉบับสมบูรณ์ ภาคบรรยาย ในการประชุมวิชาการ ครั้งที่ ๔ “ความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น : บูรณาการความรู้สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”. ๒๒ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย.

มาริษา จันทอง กมลรัตน์ ศรีอินคำ กุญสุวัชร ทองจันทร์มณี วิโรจน์ ลิขิตตระกูลวงศ์ และสุภาวดี แหยมคง. ๒๕๕๙. การศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรรายย่อยในอำเภอเมืองและอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก. ในการประชุมวิชาการงานเกษตรนเรศวร ครั้งที่ ๑๔ “เกษตรและสุขภาพ” วันที่ ๑-๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙. คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก. ๓๙๙-๔๐๔ น.

รังสรรค์ เจริญสุข จิรวรรณ ยิ้มยัง ธิติมา เพ็ชรคง นิทัศน์ วิชาสิทธิ์ กมลทิพย์ พูลทรัพย์ อรรถชัย เขียวศรี และถิรนนท์ ศรีภักษ์ชัย. ๒๕๕๙. ความหลากหลายของพันธุกรรมของยีน *cGH* และ *IGF-๑* ในประชากรไก่พื้นเมืองภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย. แก่นเกษตร (ฉบับพิเศษ) ๔๔(๒): ๙๗๕-๙๘๓.

รังสรรค์ เจริญสุข ทศพร อินเจริญ สนธยา นุ่มท้วม อรรถชัย เขียวศรี ณวรรณพร จิรารัตน์ อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร สุภาวดี แหยมคง ณรภมล เล่าห์รอดพันธ์ ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์. ๒๕๕๙. การวิเคราะห์ความหลากหลายทางพันธุกรรมและความสัมพันธ์กับลักษณะสีขนของไก่พื้นเมืองไทยในจังหวัดพิษณุโลก. การนำเสนอผลงานวิจัย ภาคโปสเตอร์ ในการประชุมใหญ่โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษา ครั้งที่ ๔ The fourth Higher Education Research Promotion Congress (HERP CONGRESS IV). ๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี.

- รังสรรค์ เจริญสุข และจิตติมา เพ็ชรคง. ๒๕๕๙. ความหลากหลายของยีน STAT๕B ของประชากรไก่พื้นเมือง
ท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง. แก่นเกษตร (ฉบับพิเศษ) ๔๔(๑): ๑-๖.
- รังสรรค์ เจริญสุข อรรถชัย เขียวศรี ทศพร อินเจริญ สนธยา นุ่มท้วม อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร ผนวกรณพร จิรรัตน์
ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ สุภาวดี ไหมยมคง และณรกรมล เล่าห์รอดพันธ์. ๒๕๖๐. ความหลากหลายทาง
พันธุกรรมของยีน MC๑R ในไก่พื้นเมือง ไก่กระดุกดำ ไก่เล็กฮอร์นขาว และไก่โรดไอร์แลนแดง. วารสาร
แก่นเกษตร. ๔๕ (ฉบับพิเศษ ๑): ๗๕๘-๗๖๔.
- รังสรรค์ เจริญสุข อรรถชัย เขียวศรี สนธยา นุ่มท้วม ทศพร อินเจริญ ผนวกรณพร จิรรัตน์ อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร
ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ สุภาวดี ไหมยมคง ณรกรมล เล่าห์รอดพันธ์. ๒๕๕๙. ความหลากหลายของยีน
Melanocortin ๑ receptor (MC๑R) ของไก่พื้นเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารแก่นเกษตร.
๔๔ (ฉบับพิเศษ ๒): ๓๘๐-๓๘๘.
- วัฒนา เหล่าทอง บุญศักดิ์ เกลี่ยกมลทัต ดรุณี โสภา และธีระชัย ช่อไม้. ๒๕๖๐. ศึกษาสมรรถภาพการผลิต
ลักษณะซากของไก่พื้นเมืองเหลืองหางขาวกบินทร์ ภายใต้สภาพการเลี้ยงของเกษตรกรฟาร์มเครือข่ายใน
เขตภาคเหนือตอนล่าง. BAHGI e-journal. Vol. ๓: ๔๒-๕๒.
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก. ๒๕๔๘. ไก่ชนนเรศวร สัตว์เอกลักษณ์เมืองพิษณุโลก. พิษณุโลก: สำนักงาน
ปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก. ๑๑๐ น.
- สิรินยา ทรัพย์พิง นันทนัช ยอดเกตุ ภิญโญ เสี่ยงทิพย์ ประภาศิริ ใจผ่อง พัชรัตน์ โกธรรม ต่วน เหยียน จ๊อก และ
สุภาวดี ไหมยมคง. ๒๕๖๑. การสำรวจการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาวของเกษตรกรในอำเภอเมือง. ในการ
ประชุมวิชาการงานเกษตรนเรศวร ครั้งที่ ๑๕ “เกษตรไทยก้าวสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” วันที่ ๓๐
กรกฎาคม - ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑. คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัย
นเรศวร พิษณุโลก. (Oral presentation; Abstract)
- สุทิวานนท์ พุ่มนวล สุรัชย์ ศรสุรินทร์ อภิสิทธิ์ โคกหอม ต่วน เหยียน จ๊อก ประภาศิริ ใจผ่อง พัชรัตน์ โกธรรม
ณรกรมล เล่าห์รอดพันธ์ และสุภาวดี ไหมยมคง. ๒๕๖๑. สถานภาพการผลิตไก่พื้นเมืองของเกษตรกรราย
ย่อยในจังหวัดพิษณุโลก. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง คุณภาพของการบริหารจัดการและ
นวัตกรรม ครั้งที่ ๓ (The Third National Conference on Quality Management and
Technology Innovation). วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมฟองจันทร์ มหาวิทยาลัยการ
จัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. (Poster presentation; Full paper)
- สุภาวดี ไหมยมคง กิจจา มุขทัง จิรวัดน์ อิมเหว่า พัชรัตน์ โกธรรม ประภาศิริ ใจผ่อง Tuan Nguyen Ngoc วิโรจน์
ลิขิตตระกูลวงศ์ และอุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร. ๒๕๖๑. ความหลากหลายของลักษณะปรากฏของไก่เหลือง
หางขาวในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร. ๓๕ (ฉบับพิเศษ ๒):
๘๑๓-๘๒๑.
- สุภาวดี ไหมยมคง ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ ณรกรมล เล่าห์ รอดพันธ์ ประภาศิริ ใจผ่อง มาริษา จันตอง กมลรัตน์ ศรี
อินคำ กุลสุวัชร ทองจันทร์มณี. ๒๕๕๙. วิถีชีวิตและภูมิปัญญาของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองในอำเภอ
ชาติตระการ และอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบรืรัมย์ (ฉบับพิเศษ): ๕๑๑-๕๑๘.
- สุภาวดี ไหมยมคง ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ ณรกรมล เล่าห์รอดพันธ์ ประภาศิริ ใจผ่อง ปฐมพงศ์ บัวระพา วชิรินทร์
สิงห์จวง. ๒๕๕๙. ปัจจัยของเกษตรกรที่มีผลต่อลักษณะภายนอกของไก่พื้นเมืองในจังหวัดพิษณุโลก.
วารสารแก่นเกษตร. ๔๔ (ฉบับพิเศษ ๒): ๘๘๕-๘๙๓.

- สุภาวดี แหยมคง ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ ณรงค์มณฑล รัตนประดิษฐ์ ใจผ่อง มาริษา จันทอง กมลรัตน์ ศรีอินคำ กุลสุวัชร ทองจันทร์มณี. ๒๕๕๙. วิถีชีวิตและภูมิปัญญาของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองในอำเภอชาติตระการ และอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (ฉบับพิเศษ): ๕๑๑-๕๑๘.
- อำนวยการ เลี้ยวธารากุล ชาตรี ประทุม และศิริพันธ์ โมธาภ. ๒๕๕๒. แนวทางสร้างการรับรู้ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ ๑ ใน กลุ่มผู้บริโภค. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ.
- อุดมศรี อินทรโชติ อำนวยการ เลี้ยวธารากุล ธีระชัย ช่อไม้ ทวีศิลป์ จินด้าง และ ชูศักดิ์ ประภาสสวัสดิ์. ๒๕๕๐. สมรรถภาพการผลิตของไก่พื้นเมือง พันธุ์ประดู่หางดำ พันธุ์เหลืองหางขาว พันธุ์แดง และพันธุ์ซี. น. ๓๗-๓๘ ใน รายงานการประชุมวิชาการกองบารุงพันธุ์สัตว์ ประจำปี ๒๕๕๐. โรงแรมโบนันซ่าแรนซ์, จังหวัดนครราชสีมา.
- อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร ณวรรณพร จิรรัตน์ ณีฐิมา เฉลิมแสน สุภาวดี แหยมคง ปุณเรศวร์ รัตนประดิษฐ์ ณรงค์มณฑล รัตนประดิษฐ์ ใจผ่อง รังสรรค์ เจริญสุข สนธยา นุ่มท้วม ทศพร อินเจริญ นพณัฐพิทักษ์ สิงคำ และเอกชัย ย่อยสกุล. ๒๕๖๐. ความหลากหลายของไก่เหลืองหางขาวตามลักษณะอุณหภูมิตันในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารแก่นเกษตร. ๔๕ (ฉบับพิเศษ ๑): ๖๘๔-๖๘๙.
- อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร สุภาวดี แหยมคง รังสรรค์ เจริญสุข วัชชัย การุญบริรักษ์ และมินตรา แก้วแหวน. ๒๕๖๐. ความสัมพันธ์ระหว่างอาหารสัตว์ท้องถิ่นและน้ำหนักตัวไก่พื้นเมืองในอำเภอชาติตระการจังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร. ๔๘ (๒ Suppl.): ๗๗๕-๗๘๒.
- Rattanapradit, P., S. Yaemkong, N. Laorodphan, P. Jaipong, R. Charoensook, T. Incharoen, S. Numthum, N. Chirarat, U. Soipeth. ๒๐๑๖. Current Situations and diversity of traditional and wisdom of Thai indigenous chickens raising in Phitsanulok Province. The ๑๗th Asian-Australasian Association of Animal Production Societies Animal Science Congress. ๒๒nd – ๒๕th August ๒๐๑๖. Fukuoka, Japan.
- Tang, H., Y. Z. Gong, C. X. Wu, J. Jiang, Y. Wang, and K. Li. ๒๐๐๙. Variation of meat quality traits among five genotypes of chicken. Poul. Sci. ๘๘: ๒๒๑๒ – ๒๒๑๘.
- Yaemkong, S. and T. Nguyen Ngoc. ๒๐๑๖. Phenotypic Characterization of Native Chicken Ecotypes in Lower Northern, Thailand. The ๑๗th Asian-Australasian Association of Animal Production Societies Animal Science Congress. ๒๒nd – ๒๕th August ๒๐๑๖. Fukuoka, Japan.
- Yaemkong, S. S. Sonsurin, A. Khoktong, S. Phumnual, P. Rattanapradit, T. Nguyen Ngoc, R. Charoensuk, U. Soipeth and S. Yaemkong. ๒๐๑๘. Effect of location, education, breeds and production objective for raising native chicken on revenue of farmers in Wang Thong, Mueang, Bang Rakam and Phrom Phiram Districts, Phitsanulok Province. Khon Kaen Agr. J. ๔๖ (Suppl.๑): ๖๐๕-๖๑๑.
- Yaemkong, S., P. Rattanapradit, N. Laorodphan, P. Jaipong, R. Charoensuk, S. Numthum, T. Incharoen, N. Chirarat, N. Chalermnan, U. Soipeth M. Janthong, K. Sriinkum, K. Tongchanmanee. ๒๐๑๗. The relationships between traditional and local wisdom with Native Chicken raising of small scale farmers in Mueang and Chat Trakan Districts,

Phitsanulok Province. ၄th International Science, Social Science, Engineering and Energy Conference. ၁၆th-၁၈th March, ၂၀၁၈, Pattaya Beach, Thailand.

Yaemkong, S., P. Rattanapradit, T. Nguyen Ngoc, R. Charoensuk, N. Chirarat, U. Soipethand and S. Yaemkong. ၂၀၁၈. Diversity of Traditional Knowledge and Local Wisdom of Indigenous Chickens Farmers in Bang Krathum, Nakhon Thai, Mueang and Chat Trakan Districts Phitsanulok Province. Journal of Applied Animal Science. ၅ (၈): ၈၇-၉၁.

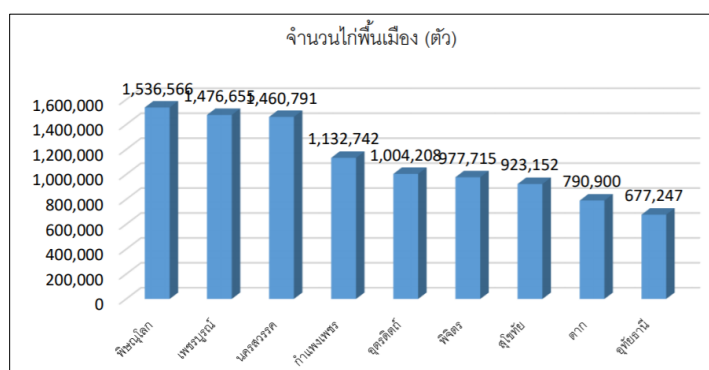
ส่วน ข : ข้อมูลทางการตลาด

๒๐. ขนาดและแนวโน้มตลาด

สถานการณ์ไก่พื้นเมืองไทยในปัจจุบัน

ปี ๒๕๖๑ มีการประมาณการคาดว่าจะมีการบริโภคไก่พื้นเมือง ทั้งประเทศรวมกันมากกว่า ๒๙๓ ล้านตัว/ปี คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๓๔,๙๓๖ ล้านบาท/ปี ไก่พื้นเมืองไม่เพียงแต่เลี้ยงเพื่อเป็นอาหารอย่างเดียวแต่สามารถเลี้ยงเพื่อเพิ่มมูลค่าให้เป็นไก่ประกวด เพื่อความสวยงามหรือเลี้ยงเป็นไก่เก่ง สำหรับการแข่งขันต่อสู้เพื่อการสันทนากการซึ่งจะมีผลให้ราคาไก่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึง ๑๐ - ๑๐๐ เท่า

จากจำนวนไก่พื้นเมืองในพื้นที่ปศุสัตว์เขต ๖ ทั้งหมด ๙,๙๗๙,๙๗๖ ตัว เมื่อพิจารณาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองรายจังหวัด พบว่า ในพื้นที่เขต ๖ จังหวัดที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองมากที่สุดได้แก่ พิษณุโลก จำนวน ๑,๕๓๖,๕๖๖ ตัว ร้อยละ ๑๕.๔๐ รองลงมาคือ เพชรบูรณ์จำนวน ๑,๔๗๖,๖๕๕ ตัว ร้อยละ ๑๔.๘๐ และนครสวรรค์ จำนวน ๑,๔๖๐,๗๙๑ ตัว ร้อยละ ๑๔.๖๔ ตามลำดับ ดังแสดงในภาพ

ภาพ จำนวนไก่พื้นเมืองรายจังหวัดปี ๒๕๖๑

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์ (๒๕๖๑)

ไก่พื้นเมืองจึงกลายเป็นอาชีพทางเลือกของเกษตรกรรายย่อย เพราะใช้เงินทุนน้อย ดูแลจัดการง่าย ทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และทนต่อการเป็นโรคได้ดี ความนิยมของไก่พื้นบ้านนั้นแยกออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือการบริโภคเนื้อไก่บ้าน การเลี้ยงในลักษณะไก่สวยงาม และการเลี้ยงไว้เพื่อกีฬาชนไก่ ความต้องการไก่ชนนั้นแบ่งแยกออกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่นิยมเลี้ยงเพื่อเกมกีฬาชนไก่ กับกลุ่มที่นิยมกินเนื้อที่เรียกกันว่าไก่บ้านหรือไก่พื้นเมือง แม้ว่าราคาจะยังอยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อเปรียบเทียบกับไก่เนื้อทั่วไป แต่ความต้องการก็ยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ชนเป็นอาชีพทั้งอาชีพเสริมและอาชีพหลักสามารถทำรายได้อยู่ในเกณฑ์ดี จึงถือได้ว่าไก่ชนเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่ใช้ต้นทุนการผลิตอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทำให้ในปัจจุบันไก่ชนกลายเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่น่าจับตามอง แม้ว่าจะกีฬาไก่ชนถูกมองว่าเป็นการพนัน และการทรมานสัตว์ แต่อายุขัยของธุรกิจการเลี้ยงไก่ชนยังน่าสนใจ ดังนั้นผู้ผลิตไก่ชนส่วนใหญ่จึงขยายฐานการผลิต โดยมุ่งไปที่ช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน โดยให้พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ไป เมื่อผสมแล้วได้ลูกไก่ ก็รับซื้อคืน เพื่อนำไปขายให้กับลูกค้าที่ต้องการ มีการประกันราคาลูกไก่คู่ละ ๕๐๐ บาท นอกจากนี้ในการจำหน่ายแต่ละครั้ง จำหน่ายเป็นคู่ ผู้เมีย ราคาเริ่มต้นหลักพันบาทถึงหลักหมื่นบาท ขึ้นกับอายุและสายพันธุ์ของไก่ เป็นต้น

การตลาดสำหรับเกษตรกรรายย่อย

๑. จำหน่ายเป็นไก่มีชีวิต โดยไก่พื้นเมืองสายพันธุ์ประดู่หางดำ (กรมปศุสัตว์) ที่เลี้ยงแบบปล่อยให้หาอาหารกินเองตามธรรมชาติขนาดน้ำหนัก ๑.๒ - ๑.๕ กิโลกรัม จำหน่ายในราคา ๙๐ - ๙๕ บาทต่อกิโลกรัม (บางพื้นที่อาจจะสูงกว่านี้) สำหรับไก่พื้นเมืองลูกผสมที่เลี้ยงในโรงเรือนตลอดเวลา จำหน่ายได้ในราคา ๘๐ - ๘๕ บาทต่อกิโลกรัม โดยพ่อค้ามักจะมาซื้อถึงบ้าน ไก่ประดู่หางดำมีสมรรถภาพการผลิตในเชิงพาณิชย์ดีกว่าไก่พื้นเมืองทั่วไป แต่ต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง ๖๗.๗๗-๘๐.๗๙ บาท/กก. เมื่อเทียบกับการผลิตไก่เนื้อขาวทั่วไป เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย ๒,๘๙๒.๒๔ บาท/เดือน จากการเลี้ยงไก่แม่พันธุ์ ๑๕ ตัว แล้วผลิตลูกเพื่อขุนจำหน่าย (ณรงค์ และคณะ ๒๕๕๖) จากแนวโน้มความต้องการอาหารอินทรีย์ในประเทศไทย มีมูลค่าสูงถึง ๘,๐๐๐ ล้านบาท/ปี (กนิษฐา, ๒๕๕๑) แต่ผลิตภัณฑ์ไก่อินทรีย์ในตลาดระดับต่างๆ มีปริมาณน้อยมาก แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ไก่อินทรีย์ยังมีโอกาสทางการตลาดอีกมาก หากเกษตรกรผู้เลี้ยงสามารถทำการเลี้ยงในวิถีธรรมชาติได้

๒. การจำหน่ายไก่ชำแหละ พ่อค้าและเกษตรกรบางรายต้องการเพิ่มมูลค่าของไก่โดยจะชำแหละและเอาเครื่องในออก ยกเว้นหัวใจ ตับและกึ๋น จำหน่ายในตลาดสดหรือตลาดชุมชน (ราคาประมาณ ๑๓๐ - ๑๖๐ บาทต่อกิโลกรัม สำหรับไก่พื้นเมืองแท้ และราคา ๑๒๐ - ๑๓๐ บาทต่อกิโลกรัม สำหรับไก่พื้นเมืองลูกผสม)

ดังนั้น การยกระดับมาตรฐานการผลิตไก่เหลืองหางขาวเชิงอนุรักษ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาว และยกระดับคุณภาพพ่อแม่พันธุ์ไก่พื้นเมืองจากการเป็นที่รู้จักในท้องถิ่นให้กลายเป็นพ่อแม่พันธุ์ที่คุณภาพสูง สามารถรับรองมาตรฐานสายพันธุ์ ยกกระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวในการเข้าสู่มาตรฐานการผลิต เพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีศักยภาพในการขยายผลเป็นศูนย์เรียนรู้ของเกษตรกรผู้สนใจต่อไป รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่ (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ได้แก่ การคัดเลือกและพัฒนาพันธุ์ การผลิตอาหารและการจัดการที่ลดต้นทุน การป้องกันและรักษาโรค การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม (GMP/HACCP) เป็นต้น

๒๑. คู่แข่ง

หัวข้อเปรียบเทียบ	ผลิตภัณฑ์ /บริการของท่าน	คู่แข่งลำดับ 1 CP	คู่แข่งลำดับ 2 ไก่พื้นเมืองอื่นๆ
ด้านความปลอดภัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. พ่อแม่พันธุ์ที่มาจากฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) 2. มาตรฐานโรงฆ่าไก่พื้นเมืองของชุมชน 3. การจดทะเบียนหรือการขออนุญาตผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อขอรับเลขสารบบอาหาร (เลขอย.สินค้า) ของผลิตภัณฑ์ 	 <p>มีการผลิตอาหารไก่ชนเพื่อการประกวด การแข่งขัน แต่ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เหลืองหางขาวได้</p>	 <p>ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่สายพันธุ์ไข่ดก” เลี้ยงง่ายเหมาะสมสำหรับผลิตไข่ไก่อินทรีย์พรีเมียมให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 30</p>

หัวข้อเปรียบเทียบ	ผลิตภัณฑ์ /บริการของท่าน	คู่แข่งลำดับ 1 CP	คู่แข่งลำดับ 2 ไก่อื่นๆ
ด้านประสิทธิภาพ	1. ยกระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ เล็กลงทางขาในการเข้าสู่ มาตรฐานการผลิต 2. เกษตรกรต้นแบบที่มี ศักยภาพในการขยายผลเป็น ศูนย์ เร็วรู้ของเกษตรกร ผู้สนใจ		
ด้านต้นทุน	ต้นทุนการผลิตต่ำ		

๒๒. ข้อมูลความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ถ้ามี)

คุณสุภกิต พันระเสน อยู่บ้านเลขที่ ๓๓/๑๐ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นเกษตรกรที่ชื่นชอบการเลี้ยงไก่ชนมาตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะไก่ชนพันธุ์เหลืองหางขาว เป็นไก่ที่ชื่นชอบและเป็นที่ยึดใจของชาวจังหวัดพิษณุโลกเป็นอย่างดี เมื่อเขามีโอกาสได้มาเลี้ยงจึงทำให้ได้มีเวลากับการเลี้ยงอยู่เสมอ ชีวิตประจำวันของเขาในทุกเมื่อเช้าวินิจมีแต่ไก่ชนสายพันธุ์นี้ และเมื่อเขาเติบโตขึ้นหลังจากจบการศึกษา จึงได้มาเลี้ยงและพัฒนาสายพันธุ์ไก่ชนเหลืองหางขาวอยู่เรื่อยๆ ทำเป็นอาชีพสร้างรายได้มาจนถึงทุกวันนี้ และจะทำต่อไป ด้วยใจรักและเผยแพร่ให้คนรุ่นหลังได้รู้จักต่อไป

คุณสุภกิต บอกว่า ไก่พันธุ์เหลืองหางขาวเป็นสัตว์ปีกที่มีความเป็นเอกลักษณ์และขึ้นชื่อของจังหวัดพิษณุโลก ไม่ว่าใครที่ผ่านไปผ่านมาในย่านนี้ ต่างก็ต้องเข้ามาดูไก่เหลืองหางขาวเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา จึงทำให้ไก่สายพันธุ์นี้เป็นสัตว์เศรษฐกิจของจังหวัด เพราะเกษตรกรผู้เลี้ยงสามารถกำหนดในเรื่องของราคาจำหน่ายได้เอง และที่สำคัญตลาดต่างประเทศอย่างประเทศจีนค่อนข้างให้ความสนใจ และเข้ามาติดต่อซื้อขายอยู่เป็นประจำ เพราะนอกจากจะนำไปเลี้ยงเป็นสัตว์สวยงามแล้วเนื้อยังสามารถนำไปบริโภคได้อีกด้วย

เนื่องจากไก่เหลืองหางขาวเป็นไก่ชนที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนั้น ในเรื่องของการทำตลาดเพื่อจำหน่าย คุณสุภกิต บอกว่า สามารถทำได้หลากหลายโดยจะเน้นจำหน่ายเพื่อให้ลูกค้าที่ซื้อต่อนำไปเลี้ยงเพื่อดูความสวยงามก็ได้ หรือถ้าหากไก่ที่เลี้ยงมีรูปทรงที่ไม่สวยและไม่สามารถนำไปเลี้ยงเชิงสวยงามได้ ไก่ในลักษณะนี้จะทำตลาดสำหรับเป็นไก่เนื้อ เพื่อส่งโรงชำแหละนำไปจำหน่ายสำหรับบริโภค

“ไก่เหลืองหางขาวที่ส่งจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศจีน จะเน้นซื้อไปเพื่อเลี้ยงสวยงาม ส่วนในประเทศ ลูกค้าก็จะมีซื้อไปเพื่อเลี้ยงสำหรับเข้าประกวด และซื้อพ่อพันธุ์ไปเพื่อผสมพันธุ์ให้ไก่ภายในฟาร์มเขามีการพัฒนาที่มากขึ้น นอกจากนี้ ลูกค้าบางกลุ่มก็จะชอบทานไก่อื่นๆ เพราะเนื้อสามารถนำมาประกอบอาหารได้ จึงทำให้เรามีตลาดนี้รองรับสำหรับไก่ที่ทรงไม่สวยไม่สามารถนำไปประกวดได้ ดังนั้น จะเห็นว่าไก่ชนสามารถทำตลาดได้หลากหลาย อยู่ที่ผู้เลี้ยงว่าจะจัดการและบริหารการทำตลาดอย่างไร” คุณสุภกิต บอก

ไก่เหลืองหางขาวตัวผู้ที่มีคุณภาพเป็นตัวที่คัดแล้วว่า มีรูปทรงที่งาม สามารถนำไปประกวดและเลี้ยงเพื่อเป็นพ่อพันธุ์ผสมต่อไปได้ จำหน่ายอยู่ที่เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท ส่วนไก่ชนเหลืองหางขาวตัวที่มีคุณภาพที่เป็นไปตามลักษณะพระเจ้า ๕ พระองค์ ตัวที่มีสีเหลืองถูกต้องตามลักษณะรูปทรงของไก่สายพันธุ์นี้ ราคาสามารถจำหน่ายได้

ถึงตัวละ ๕๐,๐๐๐ บาท และส่วนไก่ที่ไม่สามารถนำไปเป็นไก่สวยงามและเข้าประกวดได้ จะส่งไปเป็นไก่เนื้อเพื่อบริโภคอยู่ราคาตามกลไกตลาดอยู่ที่กิโลกรัมละ ๙๐-๑๐๐ บาท

หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

.....

หนังสือสำคัญฉบับนี้ให้ไว้แก่

วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์และพัฒนาไก่ชนพระนครหลวงเหลืองหางขาว หมู่ 6 ตำบลหัวรอ

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ที่ตั้ง : เลขที่ 137/4 หมู่ที่ 6 ตำบลหัวรอ

อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก รหัสไปรษณีย์ 65000

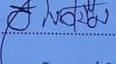
โทรศัพท์: 0819534356 โทรสาร: E-mail address :

เพื่อเป็นหลักฐานว่า ได้รับการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เรียบร้อยแล้ว

รหัสทะเบียน 6-65-01-11/1-0002

ให้ไว้ ณ วันที่ 30 เดือนมกราคม พุทธศักราช 2549

ลงชื่อ..... นายทะเบียน

(นายมานิ วงศ์เมือง)

เกษตรอำเภอ

สำนักงาน เกษตรอำเภอเมืองพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลก

หมายเหตุ:

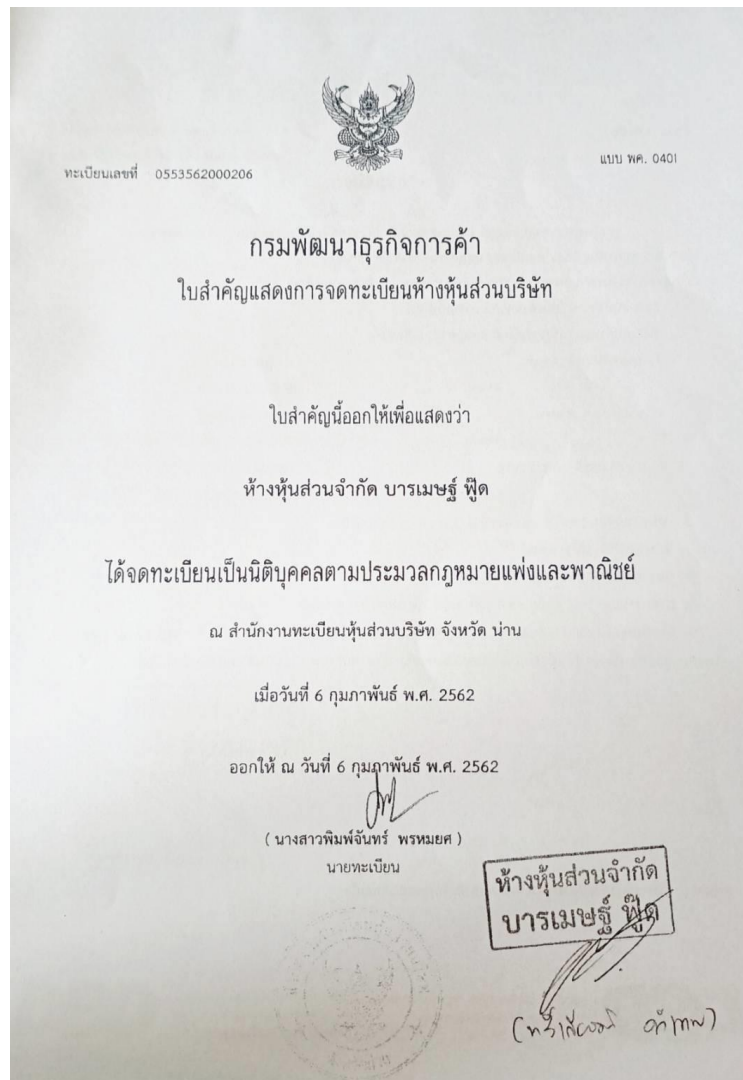
- (1) วิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ต้องแจ้งความประสงค์ที่จะดำเนินกิจการต่อไปภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีปฏิทินทุกปี หากไม่แจ้งเป็นเวลา 2 ปีติดต่อกัน อาจถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน
- (2) การเลิกกิจการ จักต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ประสงค์จะเลิกกิจการ

๒๓. หน่วยงาน / บริษัทร่วมทุน หรือร่วมดำเนินกิจกรรม (ถ้ามี)

หน่วยงาน	กิจกรรมหรือการสนับสนุนในลักษณะ in kind หรือ in cash
หน่วยงานภาครัฐ/สถาบันการศึกษา/องค์กรบริหารส่วนพื้นที่	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก	ฟาร์มปศุสัตว์ อุปกรณ์และเครื่องมือทางเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยนเรศวร	ห้องปฏิบัติการ
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก	การลงพื้นที่/ให้ข้อมูล
ปศุสัตว์เขต ๖	การลงพื้นที่/ให้ข้อมูล

หน่วยงาน	กิจกรรมหรือการสนับสนุนในลักษณะ in kind หรือ in cash
หน่วยงานภาคเอกชน	
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บารเมษฐ์ ฟู๊ด	สถานที่/อุปกรณ์บางส่วน/โรงงานแปรรูป
เครือข่ายผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองภาค ๖	เครือข่ายผู้เลี้ยงไก่จังหวัดพิษณุโลก
ชมรมอนุรักษ์ไก่พื้นธุ์พื้นเมือง	สายพันธุ์ไก่
วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์และพัฒนาไก่ชนพระนเรศวร แหล่งทางขาว หมู่ ๖ ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก	

๒๓.๑ ประวัติ ลักษณะกิจการ และแผนการดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในผู้ร่วมทุน (กรณีมีภาคเอกชนร่วมลงทุน)

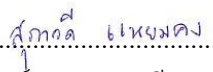
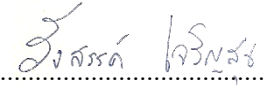

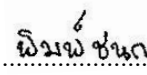

ส่วน ค: ผู้รับผิดชอบ

องค์ประกอบคณะนักวิจัยผู้รับผิดชอบ

ชื่อ-นามสกุล	สังกัด (ระดับกรม)	ตำแหน่งโครงการ	สัดส่วนการปฏิบัติงาน (๑๐๐%)
๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี แหยมคง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	หัวหน้าโครงการ	๓๐
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร อินเจริญ	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ผู้ร่วมโครงการ	๑๕
๓. อาจารย์ ดร. อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพ็ชร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก	ผู้ร่วมโครงการ	๑๕
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ เจริญสุข	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ผู้ร่วมโครงการ	๕
๕. อาจารย์ฉนวนรณพร จิรารัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก	ผู้ร่วมโครงการ	๕
๖. อาจารย์สุธาทิพย์ ไชยวงศ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน	ผู้ร่วมโครงการ	๕
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยมาษฐ์ ตันท์เจริญรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง	ผู้ร่วมโครงการ	๕
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ชนก พริกบุญจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	ผู้ร่วมโครงการ	๕
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์มล เล่าห์รอดพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	ผู้ร่วมโครงการ	๕
๑๐. อาจารย์ ดร. ศิริกานดา แหยมคง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	ผู้ร่วมโครงการ	๕
๑๑. นางสาวศิริวรรณ ม่วงทอง	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก กรมปศุสัตว์	ผู้ร่วมโครงการ	๕
๑๒. นายสัตวแพทย์ นิสิต ตั้งตระการพงษ์	ข้าราชการบำนาญ	ที่ปรึกษาโครงการ	-
๑๓. นายปรีชา บัวทอง	ข้าราชการบำนาญ กรมปศุสัตว์	ที่ปรึกษาโครงการ	-

ลงลายมือชื่อหัวหน้าโครงการและนักวิจัยร่วมโครงการ

<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร อินเจริญ)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>	<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี แหยมคง)</p> <p>หัวหน้าโครงการวิจัย</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>
<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ เจริญสุข)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>	<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(อาจารย์ ดร. อุษณีย์ภรณ์ สร้อยเพชร)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>
<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(อาจารย์สุธาทิพย์ ไชยวงศ์)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>	<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(อาจารย์ณวรรณพร จิรารัตน์)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>
<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ชนก พริกบุญจันทร์)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>	<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยมาษฐ์ ตันท์เจริญรัตน์)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>
<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(อาจารย์ ดร. ศิริกานดา แหยมคง)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>	<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์มล เล้าห์รอดพันธ์)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>
<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(อาจารย์ ดร. ศิริกานดา แหยมคง)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>	<p>(ลงชื่อ) </p> <p>(นางสาวศิริวรรณ ม่วงทอง)</p> <p>ผู้ร่วมโครงการ</p> <p>วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓</p>